

Delårsrapport inklusive prognos 2, augusti 2023, för Locum AB och fastighets- och servicenämnden (fastighetsverksamheten)

Ärendet

Fastställande och godkännande av delårsrapport, inklusive prognos 2, augusti 2023 för Locum AB och fastighets- och servicenämnden (fastighetsverksamheten).

Beslutsunderlag

1. Delårsrapport 2023 för Locum AB inkl bilagor
2. Delårsrapport 2023 för fastighets- och servicenämnden (fastighetsverksamheten) inkl bilagor

Förslag till beslut

Styrelsen för Locum AB föreslås besluta

- att godkänna delårsrapport, inklusive prognos 2, augusti 2023, uppföljning intern kontrollplan för Locum AB samt överlämna samtliga handlingar till regionstyrelsen.
- att föreslå fastighets- och servicenämnden att godkänna delårsrapport, inklusive prognos 2, augusti 2023, uppföljning intern kontrollplan för fastighetsverksamheten inom fastighets- och servicenämnden.

Marit Brusdal Penna

Tillförordnad verkställande direktör

Locum AB

Delårsrapport

Augusti 2023

Innehållsförteckning

1	Förvaltningschefens/verkställande direktörens kommentar	3
1.1	Väsentliga händelser	3
1.2	Ledningens åtgärder	3
2	Styrning och ledning	4
2.1	Mål.....	4
2.1.1	God ekonomisk hushållning.....	4
2.1.2	En hållbar regional utveckling	4
2.1.3	God och hållbar arbetsgivare	11
2.2	Uppdrag.....	12
2.3	Intern kontroll.....	12
2.3.1	Arbetet med intern kontroll	12
2.3.2	Risker, åtgärder och kontroller	12
2.3.3	Försäkran	13
3	Verksamhet	14
3.1	Produktivitet.....	14
4	Personal.....	15
4.1	Helårsarbeten.....	15
4.1.1	Helårsarbeten-prognos	15
4.2	Sjukfrånvaro	15
5	Ekonomi	16
5.1	Resultat	16
5.1.1	Resultat-prognos	17
5.1.2	Personalkostnader inklusive inhyrd personal.....	17
5.1.3	Säsongsvariationer (krav på åiterrapportering endast i delår).....	18
5.2	Investeringar	18

Bilagor

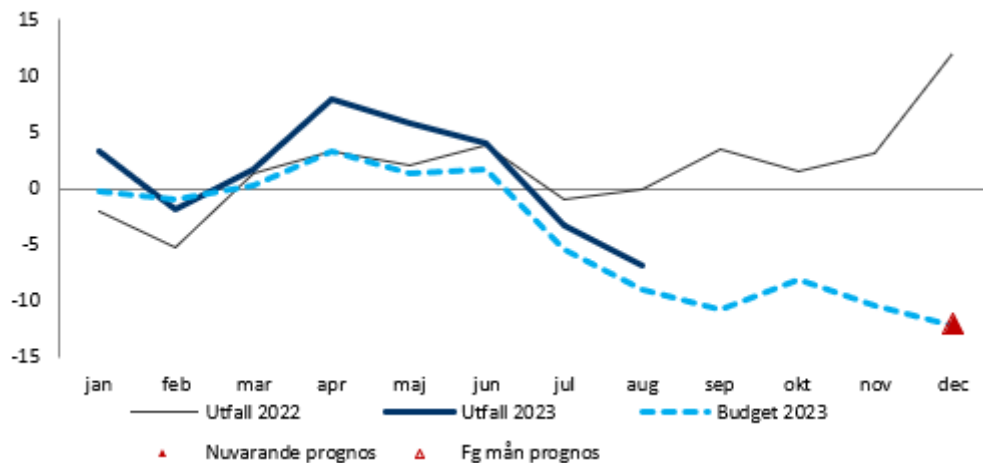
Bilaga 1: Locum bilaga-d1-personalbilagor-ar-2023-08

Bilaga 2: bilaga-e1-ovriga-avsattningar-ansvarsforbindelser-och-tvister-delar-2023

1 Förvaltningschefens/verkställande direktörens kommentar

1.1 Väsentliga händelser

Locum fortsätter att leverera mot sitt uppdrag i enlighet med plan trots ett fortsatt ansträngt ekonomiskt läge.

Utfallet för perioden uppgår till -6,8 miljoner kronor att jämföra med periodiserad budget på -9 miljoner kronor.

En del av resultatet är ny prognos från KPA samt att den finansiella delen av basbeloppsuppräknings tas i sin helhet i resultatet per sista augusti.

1.2 Ledningens åtgärder

Locum har fortsatt arbetet med att minska de administrativa kostnaderna på kort och lång sikt. En översyn av inhyrd personal pågår och ett flertal rekryteringar har gjorts vilket minskat konsultkostnaderna. Minskningen av kontorsytan har genomförts och tillskapandet av fler mindre mötesrum är klar. Samtidigt som kontorsmiljön påtagligt förbättrats har kostnaderna för lokalerna minskat.

2 Styrning och ledning

2.1 Mål

2.1.1 God ekonomisk hushållning

Ett resultat i balans

Utfallet för Locum AB är -6,8 miljoner kronor vilket är 2,2 miljoner bättre än periodiserad budget. Resultatkravet för helåret uppgår till -12 miljoner kronor.

Hållbar investeringsutveckling

Locum omfattas inte av någon indikator som är kopplad till detta mål.

Uppdrag	År	Status	Uppdraget beräknas avslutas	Kommentar
Utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden.	2022	✓ Genomförd	2:a kvartalet 2023	KPMG lämnade slutrapport i januari 2023. Rapporten har givit projektet Norra Hagastaden inriktningen att i möjligaste mån undvika att genomföra byggarbeten på annans mark i egen regi.

2.1.2 En hållbar regional utveckling

Region Stockholms verksamheter har år 2035 minimerat sina utsläpp av skadliga ämnen

Målet bedöms som uppnått för perioden och förväntas att nås under 2023.

Antal genomförda utfasningsåtgärder

Locum har ett systematiskt arbetssätt för att fortlöpande analysera, utveckla processer och rutiner samt vidta åtgärder i syfte att minimera hållbarhetspåverkan vid både investeringar och det löpande förvaltningsarbetet, där vårdfastigheters särskilda förutsättningar och funktionskrav är beaktade. Bolaget har inom området utfasningsåtgärder bedrivit ett framgångsrikt arbete under en lång tid med gott resultat där det fortlöpande förbättringsarbetet är väl inarbetat och drivs resurseffektivt framåt.

Val av material och produkter påverkar i olika omfattning miljö såväl som hälsa. Locum ställer därför höga krav på vilka material och produkter som får byggas in i fastigheterna med avsikten att skapa en god inomhusmiljö samt begränsa miljö- och klimatpåverkan. Genom att använda materialbedömningssystemet Byggvarubedömningen (BVB) minimeras risken för att produkterna innehåller miljö- eller hälsoskadliga ämnen och eventuella framtida saneringsbehov. Systemets bedömningskriterier ligger i framkant, vidareutvecklas fortlöpande och beaktar även kommande lagkrav samt utfasning av kemikalier. Detta möjliggör att branschen och Locum kostnadseffektivt kan arbeta förebyggande med materialval. Totalt bedöms kemiskt innehåll utifrån 29 delkriterier, vilka främst baseras på de ingående ämnenas

klassificeringsgränser enligt kemikalielagstiftningen REACH och CLP-förordningen. De aktiva produktvalen möjliggör ökade cirkulära flöden genom framtida återanvändning och återvinning. Locums riktlinje för produkt- och materialval innehåller anvisningar vid val och dokumentation av de material och produkter som byggs in i vårdfastigheterna.

Utöver byggprocessen sker utfasningsåtgärder kontinuerligt i förvaltningen. Kemikalier registreras och bedöms i kemikaliesystemet KLARA, vilket följer de kriterier som anges i Region Stockholms utfasningslistor för varor och kemiska produkter. En övergripande kontroll av aktuella leverantörer görs årligen. Utöver det sker en löpande dialog om leverantören påvisar ett behov av att använda en kemikalie som innehåller ämnen som inte är godkända.

Region Stockholm är tillgänglig för alla och bemötandet likvärdigt

Locum har fortsatt god framdrift i det sociala hållbarhetsarbetet, målet bedöms därför som uppnått och förväntas att nås under 2023. Under perioden har Locum bland annat haft fortsatt fokus på sund konkurrens i byggprojekt genom bland annat byggplatskontroller. Vid byggplatskontrollerna kontrolleras vilka entreprenörer som finns på byggarbetsplatsen samt att alla personer på byggarbetsplatsen har ID06-kort och identitetshandling. En uppföljning av arbetsrättsliga villkor och uppförandekod för leverantörer har genomförts i den nya vårdbyggnaden på Danderyds sjukhus. Två fördjupande revisioner kommer att genomföras inom projektet i höst. Vidareutveckling av det systematiska arbetssättet för uppföljning av arbetsrättsliga villkor och uppförandekoden pågår.

Delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Locum har under våren genomfört den första av årets sammanlagt fyra inplanerade insiktsutbildningar för medarbetare med fokus på fysisk tillgänglighet, social hållbarhet och normkritiskt tänkande.

Årets andra möte för Locums samverkansråd för fysisk tillgänglighet hölls på Sabbatsbergs sjukhus. Som ett led att samarbeta inom Region Stockholm bjöds regionens strateg för hållbarhet och funktionshinderfrågor in för att informera om sitt arbete och samverkan framöver. Rådsmedlemmarna hade en givande dialog om kommande fokus på universell utformning inom regionens alla bolag och verksamheter.

Jämställdhet, jämlikhet inklusive HBTO

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs för att säkerställa att Locum, som en del av Region Stockholm, är en organisation tillgänglig för alla med ett likvärdigt bemötande. Under våren har bolaget, med stöd av de medel som regionen tillhandahåller för hållbara och hälsofrämjande arbetsplatser, låtit genomlysna Locums systematiska arbetsmiljöarbete. Syftet var att utvärdera och på så sätt kvalitetssäkra efterlevnad av de rutiner och riktlinjer som finns. Utfallet visar att Locums arbetssätt är väl etablerade och håller en mycket god kvalitet.

Locums årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet (det så kallade APT/SAM-

hjulet) uppdateras löpande. Genom årshjulet får chefer och medarbetare en struktur för att kontinuerligt arbeta med jämställdhet, bemötandefrågor samt den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i stort. Det har också under perioden partsgemensamt arbetats fram trivselregler i syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för en god arbetsmiljö på Locums kontor.

Barns rättigheter

Bevakningen av barns intressen, med utgångspunkt från barnkonventionen, fortgår löpande under tidiga skeden i ny- och ombyggnadsprojekt. Uppföljning görs efter verksamhetsstart, där frågeställningar om barns rättigheter ingår. Resultatet från utvärderingen används för erfarenhetsåterföring inom Locum.

Under perioden har den nya riktlinjen för utemiljö inom PTS (Program för teknisk standard) använts vid en trygghetsrond på S:t Görans sjukhus. Riktlinjen innehåller en checklista där barnperspektivet omhändertas.

Nationella minoriteter

Locum har grundläggande information om verksamheten på engelska och på finska på bolagets webbsida. Här finns också möjlighet att kontakta en finskspråkig medarbetare för att få ytterligare information på finska.

Locum har under perioden uppmärksammat Tornedalingarnas dag genom sociala medier, på digitala skärmar på sjukhusen, på Locums webbsidor internt samt flaggning i Locums reception.

Locums medarbetare har givits möjligheter till mer kunskap om minoriteter samt uppmuntrats till regionens webbutbildning om etnicitet.

Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

Locum strävar efter att nå nettonollutsläpp främst genom att se till hela byggnadens livscykel. Utifrån bolagets verksamhet utgörs de betydande utsläppen av förvaltning och byggande av fastigheter. Målet bedöms som uppnått för perioden och förväntas att nås under 2023. För att bidra till målet prioriterar Locum att:

- Minimera energibehovet samt effektivisera användningen och återvinna använd energi.
- Tillföra och välja förnybar energi när så är möjligt.
- Optimera materialanvändningen och använda material med minsta möjliga påverkan på miljö, hälsa och klimat.
- Förebygga uppkomsten av avfall för att sedan återanvända och materialåtervinna.
- Fasa ut köldmedier med hög global uppvärmningspotential och minimera dess läckage.
- Kravställa förnybara bränslen för transporter.
- Välja digitala möten och tåg framför flyg samt subventionera medarbetarnas resande med kollektivtrafik.

Som en viktig del i kartläggningen av Locums totala klimatpåverkan har bolaget under perioden fortsatt arbetet med att beräkna klimatpåverkan från byggprojekt. Detta är ett viktigt underlag för att sedan kunna genomföra de mest resurs- och kostnadseffektiva klimatreducerande åtgärderna. Vidare har Locum deltagit i Klimatarena Stockholms arbetsgrupp för klimatberäkningar och framtagande av en koldioxidbudget för Region Stockholm. Koldioxidbudgeten kommer ligga till grund för regionens klimattprioriteringar.

Uppdrag	År	Status	Uppdraget beräknas avslutas	Kommentar
Ureda förutsättningarna för att upphandla ytor för installation av solceller och att kraftigt öka tillgången till laddplatser för verksamheter och anställda	2023	 Pågående enligt plan	3:a kvartalet 2024	Diskussion pågår med Region Skåne och VGR om solceller och egenproduktion av elenergi ur ett skatteperspektiv. Plan finns för utbyggnad av laddplatser under 2023-2024.

Hållbar utveckling

Andel material och produkter med godkänd miljövarudeklaration i byggprojekt.

Locums arbete och resultat beskrivs under FSNs Indikator: Region Stockholms konsumtionsbaserade klimatpåverkan.

Materialåtervinningsgrad i byggprojekt

Locums arbete och resultat beskrivs under indikator: Genomförda åtgärder för att öka materialåtervinning av produkt- och schaktmassor, inkl. rivningsavfall.

Utformning av de fysiska miljöerna i Region Stockholms verksamheter är hållbara och hälsofrämjande

Målet bedöms som uppnått för perioden och förväntas att nås under 2023.

Ekosystemtjänster utvecklas vid Region Stockholms fastigheter och anläggningar

Locum arbetar aktivt med att utveckla utemiljön på de olika förvaltningsområdena för att bevara och utveckla ekosystemtjänster med beaktande av alla de krav som gäller för en vårdfastighet och dess omgivning. En aspekt är att utemiljön ska vara utformad så att den är trygg och tillgänglig för alla människor oavsett behov. Upplevd trygghet, delaktighet och känsla av kontroll kan i likhet med gröna utemiljöer bidra till läkande. Av särskild vikt är att under den långa förvaltningsfasen kunna värna om, dra nytta av samt vidareutveckla olika ekosystemtjänster. Varje sjukhusområde ställs inför olika

utmaningar beroende på bland annat geografiskt läge, befintliga kvaliteter i utemiljön och möjligheter att skapa nya. Detta styr vilka åtgärder som är lämpliga att genomföra, för att på ett så resurseffektivt sätt som möjligt utveckla utemiljön. Exempel på åtgärder som löpande genomförs i olika stor utsträckning är allt från insektshotell, utegym, plantering av ängsblommor och säsongsvarierande växtlighet, till nya promenadslingor, sedumtak och bevarande av träd och arter. Vidare utformas utemiljön med hänsyn till dagvattenhantering, artrikedom och biologisk mångfald samt att det finns tillgång till platser för kontemplation och samtal i syfte att främja läkande och mentalt välbefinnande.

Locums arbete med fastighetsutvecklingsplaner är viktiga delar i arbetet med att förvalta långsiktigt hållbara vårdfastigheter som ser till samspelet mellan både mark, grönstruktur, byggnader, teknisk infrastruktur och de som ska vistas på sjukhusområdena. I dessa underlag hanteras ekosystemtjänster med syftet att bevara och samverka med de viktigaste naturvärdena samtidigt som de sammanhängande gröna kopplingarna förstärks.

En riktlinje för utemiljö har tagits fram inom Program för teknisk standard (PTS). Denna kommer möjliggöra att utemiljöerna utformas enligt harmoniserade krav som är anpassade för vårdmiljöer. En översyn ska göras huruvida riktlinjen kan appliceras inom Locum. Vidare håller regionledningskontorets förstudie om ekosystemtjänster på att färdigställas.

Uppdrag	År	Status	Uppdraget beräknas avslutas	Kommentar
I ökad utsträckning tillgängliggöra och använda fastighets- och servicenämndens konst för att öka trivselsn i väntrum och andra miljöer där patienter vistas.	2023	 Pågående enligt plan	1:a kvartalet 2024	Processen kring hanteringen av fastighets- och servicenämndens konst diskuteras med Kulturförvaltningen.

2035: Flöden i Region Stockholms verksamheter är cirkulära

Målet bedöms som uppnått för perioden och förväntas att nås under 2023.

Genomförda åtgärder för att öka produkters och materials livslängd

Byggnation av vårdfastigheter styrs av en mängd krav som vidareutvecklas över tid. Utöver det regelverk som byggnader generellt omfattas av återfinns även ett stort antal verksamhetsspecifika krav i lagar, branschnormer och vägledningar som appliceras specifikt på vårdfastigheter, såsom patientlagen, hälso- och sjukvårdslagen och den robusta sjukhusbyggnaden. Byggnader och ingående material har generellt långa livslängder. Livslängden beror på hur materialet utnyttjas i byggnadsverket, dvs dess funktion och den miljö som det exponeras för. En byggkonstruktions livslängd är inte en materialegenskap. För en konstruktion bestäms livslängden av flera olika faktorer.

Byggnadsdel	Livslängd
Betongfasad	> 50 år
Fönster av trä från 60-70-talet	20-25 år
Fönster av trä från 80-och 90-talet	30-35 år
Hängrännor och stuprör	30-35 år
Isolerglas	20-25 år
Papptak	20-30 år
Plåttak	30-40 år
Puts	30-50 år
Socklar betong	> 50 år
Takbrunnar	20-30 år
Takpannor	> 50 år
Tegelfasad	> 50 år
Träpanel	30-50 år
Utvändig fuktisolering	20-30 år
Utvändiga dörrar och portar	20-25 år

Historiskt sett har kraven på vårdfastigheter kopplat till exempelvis arbetsmiljö, tillgänglighet, patientsäkerhet samt vårdens införande av teknisk apparatur förändrats avsevärt snabbare än livslängden på byggnadsverket. Locum bedriver därför ett aktivt arbete med att optimera livslängder med hänsyn till flexibilitet och förändrade krav över tid.

Bolagets styrdokument för fastigheter är styrmedel för att säkerställa lokaler för god vård – att lagkrav följs, att krav avseende patientsäkerhet uppfylls och att arbetsmiljön i lokalen är god – en gemensam standard som ska gälla för fastigheter förvaltade av Locum. Dessa styrdokument revideras fortlöpande för att optimera byggnaderna utifrån alla krav som ställs på dem. Standardisering av lokaler, rumsfunktioner och teknislösningar medför effektivare och säkrare vård samt långsiktigt hållbara, robusta och ändamålsenliga vårdfastigheter.

För att utöka möjligheten att återanvända material och produkter håller en juridisk vägledning på att tas fram av regionledningskontoret. Locum deltar i arbetet och delar exempelvis erfarenheter kopplat till produkt- och materialflöden i byggverksamheten. Bolagets ambition är att öka andelen material som kan återbrukas. I mall för miljöprogram samt mallen för hållbarhetsunderlag (enligt riktlinje investeringar) ingår

därför detta som område att undersöka. Under tidig projektering i ombyggnadsprojekt ska exempelvis en återbruksinventering genomföras för att fastställa förutsättningar för återanvändning. Det har även sedan tidigare tagits fram en broschyr med tips och idéer kring hur bolaget kan skapa bättre förutsättningar för cirkulära flöden inom byggverksamheten. Internt diskuteras och informeras om möjligheter att se på återanvändning utifrån ett bredare perspektiv för att ytterligare öka förutsättningarna till ett mer cirkulärt resursutnyttjande. Där ingår konventionell återanvändning i form av att bygga in återbrukat material, men även möjligheten att använda uttjänt material vid skapandet av ny konstnärlig utsmyckning eller för den delen att återanvända provisorier från produktionen.

Materialåtervinningsgrad i byggprojekt ska uppgå till 50 % av det icke farliga byggavfallet (exkl. schaktmassor, inkl. rivningsavfall).

Målet för T2 följs upp för 1 maj-31 augusti 2023, sammanställningen och statistikredovisningen för perioden är således ej komplett ännu. Resultatet för T2 kommer att redovisas vid årsrapporteringen. Resultatet för T1 visade en materialåtervinningsgrad om 57 %.

2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

Förmågan att hantera extraordinära händelser inom vårdfastigheterna bedöms som mycket god. Dock är Locum starkt beroende av att samhället i övrigt fungerar exempelvis vad gäller extern försörjning av el, fjärrvärme, vatten, fjärrkyla, avfallshantering och medicinska gaser. Samhällets beredskap för långvariga avbrott i t ex vattenförsörjning är inte hållbar. Att förbättra robustheten är oerhört kostsamt och det är därför viktigt att investeringar görs på de sjukhus och för de vårdverksamheter som är mest prioriterade. Regionen har nu bestämt vilka sjukhus som är prioriterade. Locum kommer att arbeta fram GAP-analyser för robusthöjande investeringsåtgärder för identifierade sjukhus.

Kärnverksamhet ska prioriteras

För att säkerställa en långsiktig och hållbar ekonomi ska resurserna användas effektivt med fokus på att ge invånarna bästa valuta för skattepengarna. Utgångspunkten är att värna kärnverksamhet och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Under året har de administrativa lokalerna minskats och anpassats för hybridarbete.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Prognos-uppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Administrativa kostnader ska minska (Regionfullmäktige)	106mkr	104mkr			Enligt budget 2 023

Kommentar

Utfallet understiger periodens budget med 3,4%

Nöjd kund

—

NKI-mätningen kommer att genomföras under hösten 2023. Locums ledningsgrupp har ett särskilt fokus på kunddialogen och ett flertal åtgärder genomförs i syfte att stärka resultatet i den kommande NKI-mätningen.

Årets driftmätning resulterade i ett något lägre resultat än målet, 79 mot 80. Bland annat behöver följande områden adresseras: Information, förväntan och prisvärde.

Hög innovations- och digitaliseringsgrad

Locum arbetar aktivt med innovation och digitalisering med målsättningen att utveckla och effektivisera verksamheten. Ett flertal olika initiativ pågår där Locum är antingen drivande eller delaktig.

En pilotstudie av hur laserskanning kan användas under byggprocessen för kvalitetssäkring och progressmätning pågår inom By 61-projektet på Danderyds sjukhus. Under sommaren har delar av Jakobsbergs sjukhus laserskannats av byggstudenter och hur resultatet kan användas för befintliga byggnader utvärderas nu av Locums CAD/BIM-enhet tillsammans med Locums förvaltning och stödenheter.

Test av ett analysystem för att bl.a. få bättre möjlighet att påverka driftskostnader och göra underhållsplanering samt för att erbjuda hyresgästerna en bättre inomhusmiljö pågår på Löwenströmska sjukhuset.

Första steget i en vidareutveckling av VAKEN-systemet pågår på Danderyds sjukhus. Systemet ska minska risken för störningar för operations- och sterilverksamheten vid varmt väder i kombination med hög luftfuktighet.

Region Stockholm testar sedan 2021 hur avancerade 5G-tjänster kan användas inom olika områden. Locum deltar i det arbetet med fokus på hur 5G-tekniken kan effektivisera fastighetsdriften och bidra till ökad säkerhet i fastighetsinstallationer och fastighetsövervakning. Några fördelar med 5G jämfört med 4G är bland annat högre hastighet för dataöverföring, kortare svarstider, möjlighet att kryptera data, högre antal anslutna enheter per yta, energieffektivare teknik för batteridrivna produkter och att kunna skräddarsy virtuella nätverk. Locum har genomfört två studier där man testade dels kapacitet och dels tid för dataöverföring, båda föll ut med positivt resultat.

Workshops för att undersöka om nya arbetssätt eller innovativa tekniska hjälpmedel kan underlätta arbetet eller förbättra kundupplevelsen har hållits med flera enheter inom Locum.

Locum stöttar RLK i planeringen av en eventuell fortsättning på förstudien gällande drönantransporter mellan regionens akutsjukhus.

2.1.3 God och hållbar arbetsgivare

Region Stockholm - attraktiv arbetsgivare

Andra tertialets utfall i tempmätningen där frågor skickas ut varannan vecka, visar på fortsatt positiv utveckling på övergripande temperatur. Framför allt fortsätter frågor om arbetssituationen, medarbetarnas engagemang och ledarskap att utvecklas positivt.

Systematisk kompetensförsörjning

Andra tertialet 2023 visar att föregående års höga personalomsättning tydligt vänder neråt.

2022 hade vi en ackumulerad personalomsättning per sista augusti på 10,2% och samma datum för 2023 låg den på 3,7%. Samtidigt visar också 12-månaders rullande utfall en nedgång, från 14,8% förra året (210901-220831) till 9,6 % i år (220901-230831).

Vi har därmed goda förhoppningar om att regionens övergripande mål ska kunna nås för 2023.

2.2 Uppdrag

2.3 Intern kontroll

2.3.1 Arbetet med intern kontroll

Locum arbetar med plan för intern kontroll för såväl Locum AB som fastighetsverksamheten inom fastighets- och servicenämnden enligt sedvanlig process och regionens policydokument och riktlinjer.

2.3.2 Risker, åtgärder och kontroller

Omvärldsanalys

Omvärldsanalys med betydande trender, möjligheter och risker har setts över och justerats för såväl fastighetsverksamheten i Fastighets- och servicenämnden som för Locum AB.

Omvärldsanalysen beslutades vid styrelse- samt nämndmöte den 29 augusti 2023.

Betydande trender

- Ändrat säkerhetspolitiskt läge
- Klimatförändringar
- Värderingsförändringar
- Snabb utveckling inom teknik och digitala tjänster
- Fortsatt ökad globalisering
- Utmanande ekonomiskt läge

Risker till intern kontrollplan för Locum AB

Riskerna sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. Risker kvarstår, totalt 8 stycken. Riskvärdet har justerats för riskerna:

- Extraordinär händelse inträffar (från 20 till 16)
- Ökat glapp mellan analog och digital kompetens. (från 16 till 12).
- Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan (från 12 till 9)
- Risk för felaktiga externa betalningar (från 8 till 6)
- Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen (från 6 till 8).

Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment inarbetas i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder planeras i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande utvecklingsprojekt.

2.3.3 Försäkran

Styrelsen har försäkrat sig om att man genom Vd vidtagit nödvändiga åtgärder för att uppnå en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten, i enlighet med riktlinjen för intern kontroll RS 2022-0326.

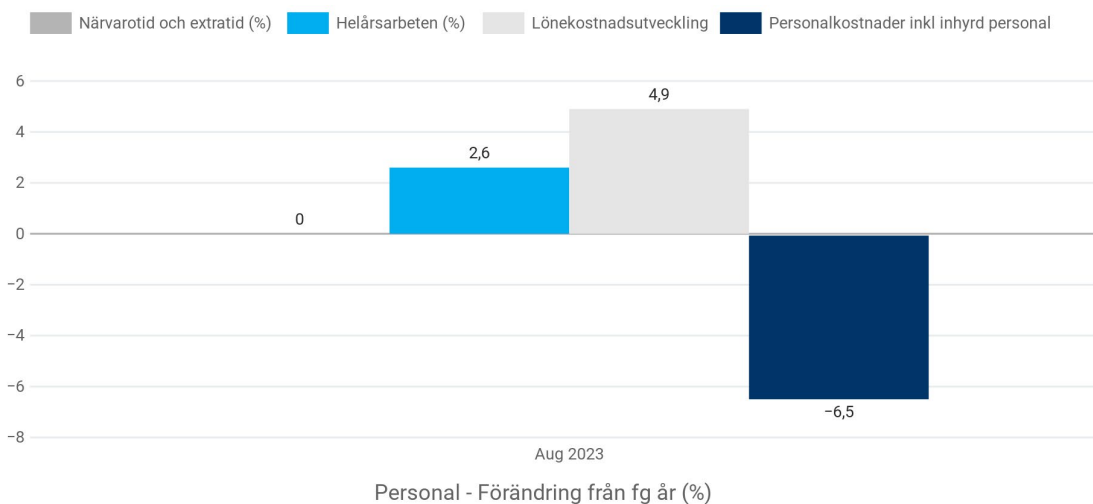
3 Verksamhet

3.1 Produktivitet

Locum arbetar enligt fastställda processer som ses över regelbundet för att dels förbättra effektiviteten dels minska sårbarheten. Detta arbete sker bl.a. inom ramen för vårt ledningssystem.

4 Personal

4.1 Helårsarbeten

Helårsarbeten	Utfall	Budget	Budget avvik.	Förändr. % utfall fg år	Prognos år	Budget år
Personal - Helårsarbeten	274	284	-10	2,6%	283	284

Utfall i jämförelse med budget

Månadens utfall uppgår till 274 helårsarbeten, vilket ligger strax under budget beroende på svårighet att rekrytera inom vissa kategorier.

4.1.1 Helårsarbeten-prognos

Prognos i jämförelse med budget.

Den aktuella prognosen sammanfaller med årets budget, d v s 284 helårsarbeten.

4.2 Sjukfrånvaro

Procentuell sjukfrånvaro	Utfall	Utfall fg år	Förändr.
Procentuell sjukfrånvaro totalt	2,4	3,7	-1,3
- varav kvinnor	3,5	4,3	-0,8
- varav män	1,4	3,3	-1,9
Fördelat på period			
1 - 14 dagar	88	88	0
15 - 90 dagar	6	5	1
91 - dagar	6	7	-1

5 Ekonomi

5.1 Resultat

Resultat*	Utfall	Budget	Budget avvik.	Förändr. utfall fg år	Prognos år	Budget år
Försäljning av fastighetstjänster	123	127	-4	10,8%	197	195
Förvaltningsarvode	121	121	0	2,1 %	181	181
Övriga intäkter	8	17	-9	-57,4 %	14	25
Verksamhetens intäkter	251	265	-14	1,3 %	392	402
Personalkostnader inkl inhyrd personal	-185	-196	11	-6,5 %	-298	-297
- varav inhyrd personal	-13	-12	-1	-29,4 %	-24	-18
Lokal- och fastighetskostnader	-19	-16	-3	5,7 %	-26	-25
Övriga kostnader	-27	-32	5	16,2 %	-46	-48
Verksamhetens kostnader	-231	-244	13	-3,4 %	-369	-369
Avskrivningar	-1	-1	0	9,6 %	-2	-2
Finansnetto	-26	-28	2		-32	-42
Justering pension mm.	0	0	0		0	0
Resultat**	-6,8	-9	2,2		-12,1	-12,1

* mkr

** Avser resultat före bokslutsdispositioner. I detta resultat ingår effekten av den förändrade diskonteringsräntan i pensionsskulden.

Utfall i jämförelse med budget

Resultatet för perioden uppgår till -6,8 miljoner kronor, vilket är 2,2 miljoner kronor bättre än periodiserad budget.

- Intäkterna understiger budget med 13 miljoner kronor beroende på dels lägre uppberedningsgrad investeringar samt lägre IT-debitering.
- Personalkostnader inklusive inhyrd personal understiger budget med 11 miljoner kronor. En del består av den förändring av pensionsskuld (skuldförändring rörelsedel av pensionsskuld), lägre lönekostnader samt upplösning av semesterlöneskuld.
- Lokal-och fastighetskostnader överstiger budget med 3 miljoner kronor avseende kostnader i samband med flytt från plan 8 och 9 till plan 8.
- Övriga kostnader understiger budget med 5 miljon kronor bl.a. IT.
- Finansnettot understiger budget med 2 miljoner kronor,

Effekten av inflationen avseende pensionsskulden motsvarar 9,3 miljoner kronor inkl.

löneskatt per augusti. Utfallet skulle uppgå exkl. effekten av inflationen till 2,4 miljoner kronor.

5.1.1 Resultat-prognos

Prognos i jämförelse med budget

Prognosen för helåret uppgår till -12,1 miljoner kronor vilket är i linje med budget. Osäkerheten i pensionsskuldens utveckling kan påverka resultatet negativt.

5.1.2 Personalkostnader inklusive inhyrd personal

Personalkostnad inkl inhyrd personal*	Utfall	Budget	Budget avvik.	Förändr. utfall fg år	Prognos år
Summa personalkostnader	-172,3	-183,4	11,1	-4,1 %	-273,9
Förändring sem- och löneskuld	-0,2	0	-0,2		0
Lönekostnad	-124,5	-127,7	3,2	4,9 %	-188,2
- varav övertid	-0,8	-0,6	-0,2	-6,8 %	-1,1
- varav sjuklönekostnad	-0,9	0	-0,9	-41,5 %	0
PO-pålägg	-42,5	-47	4,5	-24,6 %	-74,4
Övriga personalkostnader	-5	-9	4	8,3 %	-11
Inhyrd personal	-13,1	-12,4	-0,7	-29,4 %	-23,8
Personalkostnad inkl inhyrd personal	-185,4	-195,8	10,4	-6,5 %	-297,7

* mkr

Utfall i jämförelse med budget

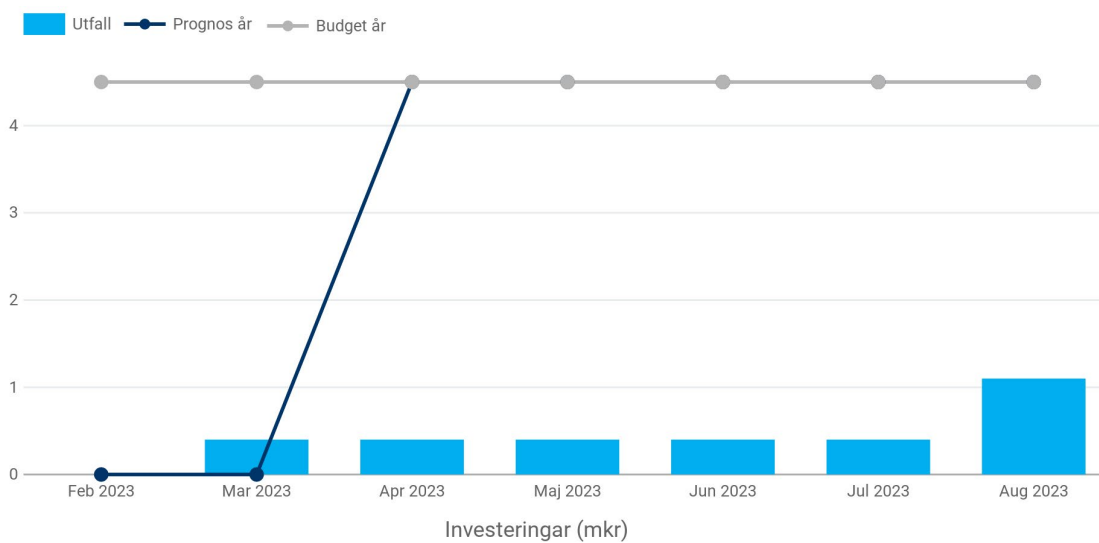
- Lönekostnaden är 3,2 miljoner lägre än budget på grund av framflyttade rekryteringar.
- PO-pålägg är 4,5 miljoner lägre än budget vilket beror på upplösning av pensionsskuld vilket också påverkar löneskatten.

Prognos personalkostnader inklusive inhyrd personal

Prognos i jämförelse med budget

5.1.3 Säsongsvariationer (krav på återrapportering endast i delår)

5.2 Investeringar

Utgift i jämförelse med budget

Accumulerat investeringsutfall uppgick till 1,1 miljoner kronor vilket motsvarar en uppberbningsgrad mot budget på 24%. Investeringarna består av IT- och kontorsinventarier.

Ny- och ersättningsinvesteringar

Locums investeringar avser enbart ersättningsinvesteringar.

Investeringar (mkr)	Utgift ack. innev. år	Budget innev.år	Prognos innev.år	Budget avvik.	Upparb grad (%)
Nyinvesteringar					
Ersättningsinvesteringar	1,1	4,5	4,5	3,4	24%
Totalt investeringar	1,1	4,5	4,5	3,4	

Prognos i jämförelse med budget

Prognosen överensstämmer med budget

Status enskilda investeringsobjekt

Ej tillämbart.

Status investeringsplanens genomförbarhet och risk

Ej tillämbart.

Locum AB

PA-STATISTIK 2023-08-31

Antal anställda

Antal anställda	2023-08-31			2022-08-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
heltid	141	137	278	129	137	266
deltid	1	0	1	1	0	1
Totalt	142	137	279	130	137	267
Timanställda	0	0	0	0	0	0
Årsarbetare	141,8	137	278,8	129,9	137	266,9

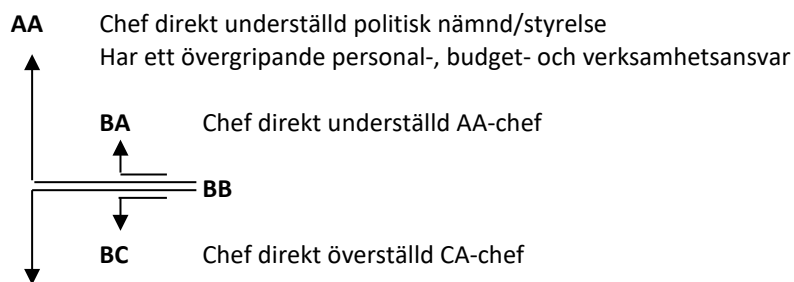
Locum AB

PA-STATISTIK 2023-08-31

Antal chefer

Nivå	2023-08-31			2022-08-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
AA	1	0	1	1	0	1
BA	0	0	0	0	0	0
BB	2	4	6	3	3	6
BC	0	0	0	0	0	0
C	14	7	21	14	9	23
Totalt	17	11	28	18	12	30

Högsta

1:a linjen

CA 1:a linjens chef som har personal-, budget- och verksamhetsansvar och ett övergripande ansvar inom sitt funktionsområde

Antal dagar

1/1- 31/8 2023	Kvinnor	Män	Totalt
Antal sjukdagar	7,9	3,3	5,6

Antal sjuktilfällen inom olika intervall

1/1- 31/8 2023	Kvinnor	Män	Totalt
0-14 dagar	64	49	113
Antal sjuktilfällen	73	55	128
15-90 dagar	3	4	7
Antal sjuktilfällen	73	55	128
Mer än 90 dagar	6	2	8
Antal sjuktilfällen	73	55	128

88,3%

128

5,5%

6,3%

Obligatorisk sjukfrånvaroredovisning i procent, perioden 1/1-31/8 2023

Sjukfrånvaroandel i relation till ordinarie arbetstid*	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaroandel	3,5	1,4	2,4
29 år eller yngre	-	-	-
30-49 år	2,7	1,2	2,0
50 år eller äldre	4,2	1,5	2,8
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i relation till total sjukfrånvarotid	62,5	38,2	55,5

*) Ordinarie arbetstid avser avtalad tid exklusive frånvaro utan ekonomiskt värde

Definitioner PA-statistik

Antal månadsavlönade	Antal månadsavlönade, unika personnummer
Heltid	Avtalad sysselsättningsgrad 100 procent
Deltid	Avtalad sysselsättningsgrad mindre än 100 procent
Antal årsarbetare	Summerad sysselsättningsgrad
Antal timanställda	Antal timanställda, unika personnummer
Sjukfrånvaro	Antal sjukdagar i genomsnitt
Sjuktilfälle	Antal sjuktilfällen
Andel sjuktilfällen	Antal sjukfrånvarotillfällen inom respektive intervall i förhållande till det totala antalet sjukfrånvarotillfällen
Obligatorisk sjukfrånvaroredovisning	Anställningens avtalade tid exkl frånvaro, dock ingår inte frånvaroorsaker som ej har ekonomiska värden tex tjänstledighet utan lön i enlighet med SKRs definition.

Övriga avsättningar, ansvarsförbindelser och tvister

Bilaga E1

Nämnd/Bolag

Locum AB

Period 2023-08-31

Belopp anges i kronor.

Legala Avsättningar (exklusive avsättningar för pensioner)

Avsättning avser ¹⁾	IB 2023	lanspråktaget under året	Återföring	Årets avsättning	UB	Tidpunkt då avsättning helt eller delvis skall återföras (ange år)	Upplysning om	Förväntad gottgörelse som har redovisats som tillgång ²⁾	År avsättningen föremål för tvist (JA/NEJ)
							betydelsefulla antaganden som gjorts rörande framtida händelser som påverkat värderingen		
NA					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
					0				
TOTALT	0	0	0	0	0			0	

¹⁾ Specifikation av varje enskilt förekommande avsättning och en förklaring till varför den uppkommit. **Avsättningar för pensionsåtaganden inkluderas ej.**²⁾ Om del av eller hela det belopp som krävs för att reglera en avsättning förväntas bli ersatt av tredje part, ska en gottgörelse redovisas bara när det är så gott som säkert att denna kommer att erhållas om förpliktelsen regleras. Gottgörelsen ska redovisas som en tillgång i balansräkningen. Det belopp som redovisas för gottgörelsen får inte överstiga avsättningen.

Informella Avsättningar (endast bolagen)

Specificera typ av avsättning:	IB 2023	lanspråktaget under året	Återföring	Årets avsättning	UB	Tidpunkt då avsättning helt eller delvis skall återföras (ange år)	År avsättningen föremål för tvist (JA/NEJ)
NA					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
TOTALT	0	0	0	0	0		

Ansvarsförbindelser

Typ av ansvarsförbindelse	Belopp	Kommentar om osäkerheter beträffande beloppet eller tidpunkten för utbetalningar	Möjlighet att eventuell gottgörelse erhålls (belopp)	År ansvarsförbindelsen föremål för tvist (JA/NEJ)
NA				
TOTALT	0		0	

Skuld för avslutade tvister

Specificera skuld	Belopp
NA	
TOTALT	0

Definitioner

Legal avsättning (legal förpliktelse)

En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund. (RKR Rek 9, BFNAR 2012:1)

Informell avsättning (informell förpliktelse)

En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett företags handlande genom att företaget på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller ett tillräckligt detaljerat, aktuellt uttalande har visat externa parter att företaget påtar sig vissa skyldigheter och därigenom har skapat en välgrundad förväntan hos dessa parter om att det kommer att fullgöra sina skyldigheter. (BFNAR 2012:1)

Informella avsättningar finns inte i regioner och kommuner, avser endast bolag. Redovisas som ansvarsförbindelse i landstinget - se punkt c nedan.

Ansvarsförbindelse

a) en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser inträffar eller uteblir

b) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom någon av följande förutsättningar gäller:

- det är inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen,
- förpliktelsens storlek kan inte beräknas med tillräcklig tillförlitlighet,

eller

c) en händelse som - på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller tillräckligt utförligt och aktuellt uttalande - har skapat en välgrundad förväntan hos externa parter att kommunen eller regionen kommer att vidta åtgärder vilket kan komma att kräva ett utflöde av resurser, men som inte uppfyller villkoren för en förpliktelse enligt denna rekommendation. (RKR Rek 9)

Skuld för avslutade tvister

Om en rättsprocess är avslutad (t ex ett mål som är förlorat i första instans) och inget överklagande är aktuellt, är det klart vilket belopp som ska betalas och när. Gäller även i de fall ett myndighetsbeslut inte överklagas.

Locum AB

Sammanställning A1 Fullmäktigeuppdrag

Delår 2023

Innehållsförteckning

1	Uppdrag.....	3
1.1	God ekonomisk hushållning.....	3
1.1.1	Hållbar investeringsutveckling	3
1.2	En hållbar regional utveckling	3
1.2.1	Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019	3
1.2.2	Utformning av de fysiska miljöerna i Region Stockholms verksamheter är hållbara och hälsofrämjande.....	4

1 Uppdrag

1.1 God ekonomisk hushållning

1.1.1 Hållbar investeringsutveckling

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>Utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden.</p> <p>Beskrivning Locum AB ges i uppdrag att utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden.</p> <p>Diariernr RS 2020-0775</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2022</p> <p>Uppdragstyp Beslut budget</p> <p>Uppdraget beräknas avslutas 2:a kvartalet 2023</p>	<p>✓ Genomförd</p>	<p>Delår 2023</p> <p>KPMG lämnade slutrapport i januari 2023. Rapporten har givit projektet Norra Hagastaden inriktningen att i möjligaste mån undvika att genomföra byggarbeten på annans mark i egen regi.</p>

1.2 En hållbar regional utveckling

1.2.1 Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>Ureda förutsättningarna för att upphandla ytor för installation av solceller och att kraftigt öka tillgången till laddplatser för verksamheter och anställda</p> <p>Beskrivning Locum AB uppdras att skyndsamt utreda förutsättningarna för att upphandla ytor för installation av solceller och att kraftigt öka tillgången till laddplatser för verksamheter och anställda</p> <p>Diariernr RS 2022-0123</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2023</p> <p>Uppdragstyp Beslut budget</p> <p>Uppdraget beräknas avslutas 3:a kvartalet 2024</p>	<p>▶ Pågående enligt plan</p>	<p>Delår 2023</p> <p>Diskussion pågår med Region Skåne och VGR om solceller och egenproduktion av elenergi ur ett skatteperspektiv. Plan finns för utbyggnad av laddplatser under 2023-2024.</p>

1.2.2 Utformning av de fysiska miljöerna i Region Stockholms verksamheter är hållbara och hälsofrämjande

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>I ökad utsträckning tillgängliggöra och använda fastighets- och servicenämndens konst för att öka trivseln i väntrum och andra miljöer där patienter vistas.</p> <p>Beskrivning Locum AB uppdras att i ökad utsträckning tillgängliggöra och använda fastighets- och servicenämndens konst för att öka trivseln i väntrum och andra miljöer där patienter vistas.</p> <p>Diariernr RS 2022-0123</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2023</p> <p>Uppdragstyp Beslut budget</p> <p>Uppdraget beräknas avslutas 1:a kvartalet 2024</p>	<p> Pågående enligt plan</p>	<p>Delår 2023</p> <p>Processen kring hanteringen av fastighets- och servicenämndens konst diskuteras med Kulturförvaltningen.</p>

Locum AB

**Bilaga 1: Sammanställning mål, risker, kontroller och åtgärder,
Delår**

Innehållsförteckning

1	Läsanvisning	3
2	Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019.....	4
3	Ett resultat i balans	5
4	2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta	6
5	Hållbar investeringsutveckling.....	7
6	Hög innovations- och digitaliseringsgrad	8

1 Läsanvisning

Bilaga 1 ger en övergripande sammanställning av risker, åtgärder och kontroller samt hur dessa kopplar till målen för verksamheten. Nedan förklaras de olika nivåer som utgör bedömningen för riskernas nivå, kontrollernas status och åtgärdernas status och riskreducerande effekt.

Risknivå

- Mycket hög (röd) - Ej acceptabla risker. Åtgärder måste finnas för att sänka risknivån så långt det är möjligt. Avvikelse måste motiveras.
- Hög (orange) - Risker tolereras enbart då åtgärder eller kontroller inte är praktiskt genomförbara eller ekonomiskt försvarbara. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Medelhög (gul) - Risker tolereras enbart om kostnader för åtgärder och kontroller överstiger nyttan. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Låg (grön) - Risker accepteras generellt utan åtgärd men ska bevakas. Nödvändigt att visa att de bibehålls på denna nivå.
- Mycket låg (ljusgrön) - Risker accepteras utan åtgärd.

Åtgärder

Status beskriver hur väl arbetet med åtgärder följer åtgärdsplanen.

- Streck, ej påbörjad
- Grön, enligt plan
- Gul, merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår
- Röd, åtgärd ej enligt plan

Effekt av åtgärd beskriver hur väl de åtgärder som genomförts har haft önskad riskreducerande effekt.

- Streck, ej bedömt
- Grön, bedöms ge önskad effekt
- Gul, att uppnå önskad effekt bedöms som osäkert
- Röd, bedöms inte få önskad effekt

Kontroller

Status beskriver om kontrollen är genomförd och om det finns avvikelser.

- Streck, kontrollen ej planerad att genomföras under perioden eller kommer att genomföras under kommande period/er.
- Grön, kontrollen är genomförd utan avvikelser
- Gul, kontrollen är genomförd med avvikelser
- Röd, kontrollen är inte genomförd

2 Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

Risk	Kontroll	Kommentar	Åtgärd	Status	Effekt
<p>Namn Ökad påverkan från klimatförändringar.</p> <p> →</p>	<p>Namn Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser</p> <p>Frekvens Löpande</p>	<p></p>			
<p>Namn Önskade effekter från klimatanpassningar.</p> <p> →</p>	<p>Namn Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen</p> <p>Frekvens Årligen</p>	<p></p>			

3 Ett resultat i balans

Risk	Kontroll	Komm entar	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Risk för felaktiga externa betalningar 	Namn Godkännande och attest enl delegation, redovisning av UE i pågående entreprenadprojekt, Betalkontroll Frekvens Regelmässigt				
Namn Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen 	Namn Regelmässiga avstämningar Frekvens Regelmässigt				

4 2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

Risk	Kontroll	Kommentar	Åtgärd	Status	Effekt
<p>Namn Ökad sårbarhet med cyberattacker och intrång.</p> <p></p>	<p>Namn Begränsa med brandväggar, inloggningssystem, regler och rutiner avseende informationssäkerhet och IT-säkerhet</p> <p>Frekvens Koninuerligt</p>				
<p>Namn Extraordinär händelse inträffar.</p> <p></p>	<p>Namn Genomföra säkerhetsskyddsanalyser</p> <p>Frekvens Kontinuerligt</p>				
	<p>Namn Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser</p> <p>Frekvens Löpande</p>				

5 Hållbar investeringsutveckling

Risk	Kontroll	Kommentar	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan. 	Namn Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen Frekvens Årligen	●			
			Namn Området "Säkerhet och robusthet" ingår i Ledningens aktivitetsplan Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-01-31	●	■

6 Hög innovations- och digitaliseringsgrad

Risk	Kontroll	Komm entar	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Ökat glapp mellan analog och digital kompetens. 	Namn Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät. Frekvens Årligen				

Locum AB

Fördjupad sammanställning av mål, risker, kontroller och åtgärder, delår

Innehållsförteckning

1	Läsanvisning	3
2	Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019.....	4
2.1	Hållbar utveckling.....	4
3	Ett resultat i balans	6
3.1	Risk för felaktiga externa betalningar.....	6
3.2	Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen.....	7
4	2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta	8
4.1	Ökad sårbarhet med cyberattacker och intrång.	8
4.2	Extraordinär händelse inträffar.	8
5	Hållbar investeringsutveckling.....	11
5.1	Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan.....	11
6	Hög innovations- och digitaliseringsgrad	13
6.1	Ökat glapp mellan analog och digital kompetens.	13

1 Läsanvisning

Detta är en fördjupad sammanställning av risker, åtgärder och kontroller samt hur dessa kopplar till målen för verksamheten. Nedan förklaras de olika nivåer som utgör bedömningen för riskernas nivå, kontrollernas status och åtgärdernas status och riskreducerande effekt.

Risknivå

- Mycket hög (röd) - Ej acceptabla risker. Åtgärder måste finnas för att sänka risknivån så långt det är möjligt. Avvikelse måste motiveras.
- Hög (orange) - Risker tolereras enbart då åtgärder eller kontroller inte är praktiskt genomförbara eller ekonomiskt försvarbara. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Medelhög (gul) - Risker tolereras enbart om kostnader för åtgärder och kontroller överstiger nyttan. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Låg (grön) - Risker accepteras generellt utan åtgärd men ska bevakas. Nödvändigt att visa att de bibehålls på denna nivå.
- Mycket låg (ljusgrön) - Risker accepteras utan åtgärd.

Åtgärder

Status beskriver hur väl arbetet med åtgärder följer åtgärdsplanen.

- Streck, ej påbörjad
- Grön, enligt plan
- Gul, merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår
- Röd, åtgärd ej enligt plan

Effekt av åtgärd beskriver hur väl de åtgärder som genomförts har haft önskad riskreducerande effekt.

- Streck, ej bedömt
- Grön, bedöms ge önskad effekt
- Gul, att uppnå önskad effekt bedöms som osäkert
- Röd, bedöms inte få önskad effekt

Kontroller

Status beskriver om kontrollen är genomförd och om det finns avvikelser.

- Streck, kontrollen ej planerad att genomföras under perioden eller kommer att genomföras under kommande period/er.
- Grön, kontrollen är genomförd utan avvikelser
- Gul, kontrollen är genomförd med avvikelser
- Röd, kontrollen är inte genomförd

2 Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

2.1 Hållbar utveckling

2.1.1 Ökad påverkan från klimatförändringar.

68903	Riskvärde 20	Riskbeskrivning Vanligare med varma somrar, stora nederbördsmängder och snabba väderomslag. Åtgärder för att klimatanpassa fastigheterna medför ett ökat investeringsbehov. T.ex. Skyfall, värme och snölast ger tillfälliga störningar i driften och därmed verksamheten.
	Sannolikhet 5	Arbetsmiljörisker kopplat till värmeböljor.
	Konsekvens 4	Konsekvens Driftssäkra, ändamålsenliga lokaler kan ej säkerställas samt ökade kostnader för att säkerställa att det inte inträffar. Anpassning av dimensionerande förutsättningar och nya tekniska lösningar krävs. <ul style="list-style-type: none">• Driftstörningar i vårdverksamheten.• Byggnader förstörs/ökat reparationsbehov.• Ökade behov av robusthet vad gäller specifika krav från vårdverksamheten (t.ex. fuktgrad/värme osv).• Underdimensionering i stadsnät som medför behov av egnafördröjningsmagasin.

Kommentar

Risken kvarstår.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser

Frekvens

Löpande

Beskrivning

Begränsa risken genom att kontinuerligt ta fram kontinuitetsplaner, genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, redovisa åtgärdsbehov i samband med investeringsplaneringen, genomföra åtgärder för att säkerställa en robust drift av sjukhusen.

Kommentar

Nya risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag togs fram november 2022. Regionen har beslutat vilka sjukhus som ska prioriteras. GAP-analyser kommer att göras för dessa sjukhus, gentemot kraven (brons, silver och guld) i det Robusta sjukhuset, planering av åtgärder genomförs utifrån analysen. I samband med om-, till-

, och nybyggnadsprojekt som genomförs av andra skäl genomförs robusthetshöjande åtgärder. Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät genomförs enligt plan.

2.1.2 Oönskade effekter från klimatanpassningar.

69216	Riskvärde 10	Riskbeskrivning Kraven på klimatanpassning innebär t ex ökad installation av kyla vilket påverkar fastigheternas energianvändning negativt. Detta medför ytterligare kostsamma och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen. Inga särskilda medel finns avsatt för detta.
	Sannolikhet 5	Konsekvens Ökad miljöpåverkan.
	Konsekvens 2	

Kommentar

Risken kvarstår.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen

Frekvens

Årligen

Beskrivning

Behov avseende klimatanpassningar och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen redovisas i samband med investeringsplaneringen.

Kommentar

Genomförts enligt Locums processer och rutiner.

3 Ett resultat i balans

3.1 Risk för felaktiga externa betalningar

87482	Riskvärde	Riskbeskrivning
	6	Risk för att felaktiga betalningar genomförs till exempelvis leverantörer eller anställda (i form av löner)
	Sannolikhet	Konsekvens
	2	Om tillräckliga kontroller och åtgärder inte vidtas kan oegentligheter i form av obehöriga betalningar förekomma. Detta kan leda till såväl
	Konsekvens	ekonomisk skada som förtroendeskada.
	3	

Kommentar

Ny obligatorisk risk/kontrollområde 2023.

Riskvärde justerat från 6 till 4. Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Godkännande och attest enl delegation, redovisning av UE i pågående entreprenadprojekt, Betalkontroll

Frekvens

Regelmässigt

Beskrivning

Kontroller av att bilagda fakturaverifikat är korrekta genomförs enligt delegation av godkännande part och attestanter.

Betalkontroll är en tjänst – upphandlad via Region Stockholm – som driftsattes på Locum i juni 2022. Betalkontroll kontrollerar betalningsmottagaren avseende bland annat F-skatt, bluffbolag och skuldrating samt kontrollerar även utgående transaktioner så att inga dubbelbetalningar görs etc.

För byggprojekt är blankett "Redovisning av underentreprenör (UE) inom pågående entreprenadprojekt" uppdaterad med att ifylld blankett ska inkludera uppgift om restförd skatteskuld.

Kommentar

Arbete pågår enligt Locums processer och rutiner. Blankett "Redovisning av underentreprenör (UE) inom pågående entreprenadprojekt" kommer att utgå i framtida upphandlade entreprenader, då en ny rutin för stickprovskontroll har tagits fram.

3.2 Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen

87483	Riskvärde 16	Riskbeskrivning Risk för att finansiella rapporter som månadsrapport, delårsrapport, årsredovisning, verksamhetsberättelse etc. inte är tillförlitliga och inte ger en rättvisande bild av verksamheten.
	Sannolikhet 4	Konsekvens Användare av den finansiella informationen kan fatta beslut på felaktiga grunder. Detta kan leda till såväl ekonomisk skada som förtroendeskada.
	Konsekvens 4	

Kommentar

Ny obligatorisk risk/kontrollområde 2023.

Riskvärde justerat från 6 till 4. Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Regelmässiga avstämningar

Frekvens

Regemässigt

Beskrivning

Locum har infört en rutin där ekonomidirektör undertecknar avstämda balansräkningar för Locum AB och Landstingsfastigheter Stockholm. Därutöver upprättas två årliga prognoser som utfallet jämförs mot, samt motpartsavstämningar i samband med budget och prognoser. Innan boksluten rapporteras samlas redovisningsansvariga, controllers, redovisningschef samt ekonomidirektör för ett avstämningsmöte.

Kommentar

Arbete pågår enligt Locums processer och rutiner.

4 2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

4.1 Ökad sårbarhet med cyberattacker och intrång.

68901	Riskvärde 20	Riskbeskrivning Ökad digitalisering och uppkopplingsgrad ökar risken för angrepp på vår IT-miljö, passersystem och fastigheternas försörjningssystem.
	Sannolikhet 5	Exempelvis på grund av intrång, skadlig kod etc.
	Konsekvens 4	Konsekvens Angrepp kan orsaka stora och långvariga störningar av verksamheten som bedrivs på sjukhusen. Krav på lösensummor och/eller dyra återställningskostnader. Viktig information sprids till orätta händer.

Kommentar

Risken kvarstår.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Begränsa med brandväggar, inloggningssystem, regler och rutiner avseende informationssäkerhet och IT-säkerhet

Frekvens

Koninuerligt

Beskrivning

Begränsas bland annat med Locums egna brandväggar samt inloggningssystem med möjlighet att se när något ändras och av vem. Regler och rutiner avseende informationssäkerhet.

Kommentar

Pågår enligt plan. En handlingsplan för utbildning i informationssäkerhet har fastställts av Locums styrelse 2023-08-25, utbildningar pågår.

4.2 Extraordinär händelse inträffar.

68902	Riskvärde 16	Riskbeskrivning Allvarlig störning eller risk för allvarlig störning i viktig samhällsfunktion som kräver skyndsam insats. Exempelvis pandemi, terrorattack och krig.
	Sannolikhet	

4

Konsekvens**Konsekvens**

Pandemi och krig:

4

Effekter från pandemin påverkar både tillgång och pris på ett antal materielgrupper som behövs i fastighetsprojekten. Kan leda till både ökade byggkostnader, längre genomförandetider och nya oprövade konstruktioner och material. Ökande krav på flexibilitet för att möta framtida pandemier.

Terror:

Terrorattacker och/eller fysiska angrepp slår ut driften och orsakar därmed störningar i verksamheten. Sjukhusbyggnaderna måste anpassas med åtgärder för ökad säkerhet vilket medför ökat investeringsbehov.

Kommentar

Risken kvarstår med justering av riskvärde från 20 till 16.

Locum arbetar aktivt med kris- och riskhantering för att uppnå en ökad driftsäkerhet vid sjukhusen. De åtgärder som vidtagits både i form av tekniska förbättringar och ökad beredskap med tillfälliga stödresurser har visat sig ha effekt.

Förmågan att hantera extraordinära händelser inom vårdfastigheterna bedöms som mycket god. Dock är Locum starkt beroende av att samhället i övrigt fungerar exempelvis vad gäller extern försörjning av el, fjärrvärme, vatten, fjärrkyla, avfallshantering och medicinska gaser. Samhällets beredskap för långvariga avbrott i t ex vattenförsörjning är inte hållbar. Att förbättra robustheten är oerhört kostsamt och det är därför viktigt att investeringar görs på de sjukhus och för de vårdverksamheter som är mest prioriterade. Fram tills dess att regionens vårdgivare har presenterat sina prioriteringar tar Locum egna initiativ och har därför påbörjat utredningar för att se hur en tillfredsställande robusthet ska kunna uppnås för valda kritiska media.

Kontroll**Status****Namn**

Genomföra säkerhetsskyddsanalyser

Frekvens

Kontinuerligt

Beskrivning

Genomföra säkerhetsskyddsanalyser, såväl övergripande som inför upphandlingar och inför genomförande av projekt.

Kommentar

Arbete pågår enligt plan.

Namn

Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser

Frekvens

Löpande

Beskrivning

Begränsa risken genom att kontinuerligt ta fram kontinuitetsplaner, genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, redovisa åtgärdsbehov i samband med investeringsplaneringen, genomföra åtgärder för att säkerställa en robust drift av sjukhusen.

Kommentar

Nya risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag togs fram november 2022. Regionen har beslutat vilka sjukhus som ska prioriteras. GAP-analyser kommer att göras för dessa sjukhus, gentemot kraven (brons, silver och guld) i det Robusta sjukhuset, planering av åtgärder genomförs utifrån analysen. I samband med om-, till-, och nybyggnadsprojekt som genomförs av andra skäl genomförs robusthetshöjande åtgärder. Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät genomförs enligt plan.

5 Hållbar investeringsutveckling

5.1 Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan.

69204	Riskvärde	Riskbeskrivning
	9	Robusta sjukhusbyggnader och fokus på klimat-, risk- och sårbarhetsanalyser (KRSA) riskerar att ge sken att vi är mer förberedda än vår ekonomi tillåter.
	Sannolikhet	Konsekvens
	3	Byggnader och system inte tillräckligt robusta och redundanta för att förhindra störningar vid extraordinära händelser. Kan innebära en förtroendeskada den dag verksamheten eventuellt slås ut eller får kraftiga störningar.
	Konsekvens	
	3	

Kommentar

Risken kvarstår med justering av riskvärde från 12 till 9.

Locum arbetar långsiktigt och prioriterar utifrån för oss kända förutsättningar avseende resurser och fastighetsbestånd.

Kontroll

Status

Namn

Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen

Frekvens

Årligen

Beskrivning

Behov avseende klimatanpassningar och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen, redovisas i samband med investeringsplaneringen.

Kommentar

Genomförts enligt Locums processer och rutiner.

Åtgärd

Namn	Startdatum	Slutdatum	Status	Effekt av åtgärd
Området "Säkerhet och robusthet" ingår i Ledningens aktivitetsplan	2023-01-01	2023-01-31		

Åtgärd

Åtgärdsbeskrivning

Även inför 2023 ingår området "Säkerhet och robusthet" i Locums ledningsgrupps aktivitetsplan:

För att öka robustheten i våra fastigheter gentemot ökade risker utifrån klimatförändringar och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge ska det tas fram ta fram en åtgärdsplan som på kort- och lång sikt redovisar åtgärder som ökar robustheten och cybersäkerheten i byggnader och system.

Planen kommer utifrån ökade krav på fysisk och digital säkerhet, redundans och civilt försvar vara tidsatt och innehålla prioriteringar och ekonomiska konsekvenser av genomförandet.

Kommentar

Regionen har beslutat vilka sjukhus som ska prioriteras. GAP-analyser kommer att göras för dessa sjukhus, gentemot kraven (brons, silver och guld) i det Robusta sjukhuset, planering av åtgärder genomförs utifrån analysen. I samband med om-, till-, och nybyggnadsprojekt som genomförs av andra skäl genomförs robusthetshöjande åtgärder. Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät genomförs enligt plan.

6 Hög innovations- och digitaliseringsgrad

6.1 Ökat glapp mellan analog och digital kompetens.

68904	Riskvärde 12	Riskbeskrivning Ökad digitalisering och övertro på nya tekniska/digitala lösningar leder till minskad analog kompetens och förståelse. Vid störningar behövs kunskap både om digital/ny teknik samt om analog/mekanisk teknik för snabbt åtgärdande.
	Sannolikhet 4	Konsekvens
	Konsekvens 3	1. Projekterade lösningar blir inte tillräckligt robusta för att även fungera under störda driftsförhållanden. 2. Driftspersonal är inte a-jour med både ny/digital teknik och analog/mekaniska lösningar som införs. 3. Allvarliga eller långa driftsavbrott kan få allvarliga konsekvenser för vården. 4. Manuella rutiner kräver mer resurser

Kommentar

Risken kvarstår med justering av riskvärde från 16 till 12.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät.

Frekvens

Årligen

Beskrivning

Regelmässigt genomföra kontinuitetsplanering och kontinuitetshantering som syftar till att öka motståndskraften, robustheten och minimera konsekvenserna av en allvarlig störning/kris.

Exempelvis kartlägga viktiga och/eller prioriterade verksamheter och processer; identifiera kritiska beroenden och resurser samt identifiera acceptanskriterier och tolerabel avbrottsd, med avbrottsplanering och acceptanskriterier för avbrott.

Kommentar

Kontinuerliga aktiviteter bland annat rörande fastighetssystem, passersystem och kontinuitetsförbättrande arbete. Fortsatt förvaltning av Rakel i hela förvaltningsorganisationen för extraordinära händelser.

Locum AB

Plan för intern kontroll, delår

Delår 2023

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Intern kontroll.....	4
2.1	Styr- och kontrollmiljö	4
2.2	Riskbedömning	4
2.3	Kontrollaktiviteter.....	5
2.4	Information och kommunikation.....	5
2.5	Övervakning och uppföljning.....	6
2.5.1	Uppföljning	6
2.5.2	Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll	6
2.5.3	Hantering av brister och avvikelser	7
3	Sammanställning av risker.....	8

1 Bakgrund

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) ska varje nämnd inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § samma lag har lämnats över till någon annan.

Region Stockholm har, utifrån kommunallagen, beslutat om riktlinjer för intern kontroll för Region Stockholm (RS 2022-0326). Riktlinjen utgår från COSO-modellen, vilket innebär att systematiskt arbeta med att förutse risker och möjligheter samt att hantera och kommunicera dessa.

Region Stockholms arbete med intern kontroll syftar till att proaktivt säkerställa att verksamheten i enlighet med vad fullmäktige beslutar:

- uppnår fastställda mål och utför sitt uppdrag
- når långsiktig varaktighet och hållbarhet
- bedrivs ändamålsenligt, säkert och effektivt
- följer tillämpliga lagar, beslut, föreskrifter, avtal, styrande dokument med mera
- har tillförlitlig rapportering och information

2 Intern kontroll

Nämnden/bolaget tar i samband med budget och verksamhetsplanering fram en plan för intern kontroll. Denna plan uppdateras och följs sedan upp som ett led i den löpande rapporteringen och uppföljningen. Planen för intern kontroll utgör nämndernas och bolagens redovisning av arbetet med den interna kontrollen och är en försäkran om att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig intern kontroll.

2.1 Styr- och kontrollmiljö

Styr- och kontrollmiljön är omgivningen som den interna styrningen och kontrollen verkar i och påverkas av, det vill säga fundamentet för nämnden/bolagets arbete med risk och intern kontroll. Exempel på detta är organisationskulturen, ledningens agerande, policys, riktlinjer och andra styrande dokument.

Den interna kontrollen – utifrån Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens riktlinje för intern kontroll (RS 2022-0326) – är inarbetad i Locums verksamhetsstyrning och det certifierade ledningssystemet [1].

Locum omcertifierades enligt krav i ISO 9001 (kvalitet) och 14001 (miljö) i september 2022, utan avvikelser, uppföljande revision genomförs under september 2023.

[1] En tredjepartscertifierad styr- och kontrollmiljö med omvärlds- och intressentanalyser, riskbedömning, kontroller och åtgärder, information och kommunikation samt övervakning, uppföljning, granskningar och analyser.

2.2 Riskbedömning

Riskbedömning handlar om hur risker för verksamheten identifieras, värderas och hanteras. Inom Region Stockholm används följande riskkategorier:

- Strategiska risker
- Ekonomiska risker
- Operativa risker
- Regelefterlevnadsrisker

Omvärldsanalys

Omvärldsanalys med betydande trender, möjligheter och risker har setts över och justerats för såväl fastighetsverksamheten i Fastighets- och servicenämnden som för Locum AB.

Omvärldsanalysen beslutades vid styrelse- samt nämndmöte den 29 augusti 2023.

Betydande trender

- Ändrat säkerhetspolitiskt läge
- Klimatförändringar
- Värderingsförändringar
- Snabb utveckling inom teknik och digitala tjänster
- Fortsatt ökad globalisering
- Utmanande ekonomiskt läge.

Risker till intern kontrollplan för Locum AB

Riskerna sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. Betydande risker kvarstår, totalt 8 stycken. Riskvärdet har justerats för riskerna:

- Extraordinär händelse inträffar (från 20 till 16)
- Ökat glapp mellan analog och digital kompetens. (från 16 till 12).
- Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan (från 12 till 9)
- Risk för felaktiga externa betalningar (från 8 till 6)
- Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen (från 6 till 8).

Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment inarbetas i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder planeras i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande utvecklingsprojekt.

2.3 Kontrollaktiviteter

Utifrån riskanalysen prioriteras vilka kontroller och åtgärder som ska utföras för att acceptera, begränsa, dela eller eliminera riskerna för att uppnå en acceptabel risknivå. Kontroller och åtgärder ska också säkerställa beredskap för att hantera och reagera på önskade situationer.

Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment inarbetas i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder planeras i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande interna utvecklingsprojekt.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder genomförs enligt plan säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner. Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i protokoll från interna revisioner och sammanställs i den interna kontrollplanen som redovisas för styrelsen.

Risker i den reviderade omvärldsanalysen ingår i Locums aktivitetsplanering hösten 2023, för att säkerställa att kontrollmoment finns implementerade i ledningssystemet och/eller att utvecklingsaktiviteter finns planerade för de tillkomna riskerna.

2.4 Information och kommunikation

De funktioner som arbetar med riskhantering, intern kontroll, regelefterlevnad och internrevision behöver ha full tillgång till den information som krävs för god intern kontroll till exempel mål, policys, riktlinjer, risker, åtgärder, kontroller och eventuella avvikelser.

Planen för Intern kontroll kommuniceras efter styrelse- och nämndbeslut genom publicering på locum.se (styrelsehandlingar) och på Locums intranät.

Internkontrollplanen inarbetas i Locums verksamhetsplan samt ligger till grund för Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå, därmed möjliggörs

genomförande av åtgärder på fler nivåer i organisationen.

Styrning och kontroll av verksamheten hanteras inom ramen för Locums verksamhetsstyrning och det tredjepartscertifierade ledningssystemet. Locums ledningssystem finns tillgängligt för samtliga medarbetare via Locums intranät samt till del även på locum.se för hyresgäster, leverantörer, samarbetspartners etc

2.5 Övervakning och uppföljning

Nämnden/bolagsstyrelsen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Detta innebär att varje nämnd och styrelse har ett ansvar för att det finns en organisation och processer för den interna kontrollen.

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har också uppsiktsansvar och ska övervaka hur den interna kontrollen sköts i nämnder och bolag samt utforma, utveckla och följa upp Region Stockholms arbete med intern kontroll.

2.5.1 Uppföljning

Enligt riktlinjen för intern kontroll ska nämnden/bolagsstyrelsen med hänsyn till sitt ansvar, kontinuerligt följa upp sin verksamhet och utvärdera de riskbedömningar som sker samt vidta åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig, effektiv och att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt. Uppföljningen innefattar också att utvärdera om samtliga komponenter i ramverket för intern kontroll är tillräckliga.

Arbetet med intern kontroll hanteras inom ramen för Locums verksamhetsstyrning och det tredjepartscertifierade ledningssystemet. I Locums verksamhetsplan finns genomförd riskbedömning och intern kontrollplan integrerad för att möjliggöra att fullmäktiges mål och uppdrag uppnås. Riskanalys genomförs för de riskfaktorer som bedöms kunna påverka möjligheterna att nå uppsatta mål och genomföra uppdrag.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder för att minska/eliminera konsekvenser av risker genomförs enligt plan, säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner.

Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för styrelsen.

2.5.2 Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll

Nämnden/bolaget ska följa regionens riktlinje för intern kontroll, (RS 2022-0326).

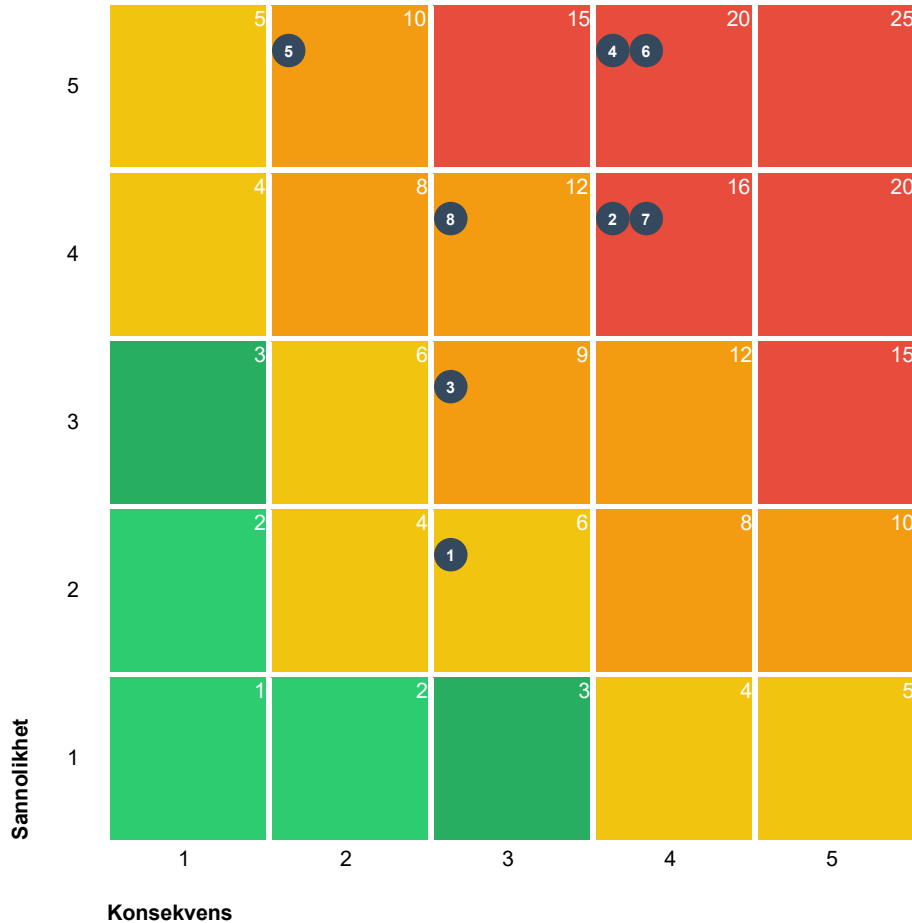
Den interna kontrollen utgår från Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens Riktlinje för intern kontroll (RS 2022-0326). Locum AB följer regionens styrande dokument och har inarbetat dessa i verksamhetsstyrningen och det certifierade ledningssystemet.

2.5.3 Hantering av brister och avvikelser

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnd/styrelse samt i den löpande rapporteringen till regionledningskontoret. Förvaltningschef/VD ska omedelbart agera om misstanke om brott uppstår.

Regionrevisorernas samlade bedömning av den interna kontrollen är att den är tillräcklig.

3 Sammanställning av risker

4 Mycket hög risk 3 Hög risk 1 Medelhög risk Totalt: 8

Konsekvens	Sannolikhet	Risknivå
5	Mycket hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Mycket hög risk
4	Hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Hög risk
3	Medel, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Medelhög risk
2	Låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Låg risk
1	Mycket låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Mycket låg risk

Verksamhetsspecifikt mål/Nämndspecifikt mål	Lokalt mål	Risk	Riskägare
Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019	Hållbar utveckling	4 68903 → Ökad påverkan från klimatförändringar.	Riskägare Mats Abrahams son
		5 69216 → Önskade effekter från klimatanpassningar.	Riskägare Mats Abrahams son
Ett resultat i balans		1 87482 ↘ Risk för felaktiga externa betalningar	Riskägare Dan Eriksson
		2 87483 ↗ Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen	Riskägare Dan Eriksson
2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta		6 68901 → Ökad sårbarhet med cyberattacker och intrång.	Riskägare Marit Brusdal Penna
		7 68902 ↘ Extraordinär händelse inträffar.	Riskägare Mats Abrahams son
Hållbar investeringsutveckling		3 69204 ↘ Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan.	Riskägare Mats Abrahams son
Hög innovations- och digitaliseringsgrad		8 68904 ↘ Ökat glapp mellan analog och digital kompetens.	Riskägare Marit Brusdal Penna, Björn Åsander, Mats Abrahams son

Fastighet och servicenämnden/Fastighetsverksamheten

Delårsrapport

Augusti 2023

Innehållsförteckning

1	Förvaltningschefens/verkställande direktörens kommentar	3
1.1	Väsentliga händelser	3
1.2	Ledningens åtgärder	4
2	Styrning och ledning	5
2.1	Mål.....	5
2.1.1	God ekonomisk hushållning.....	5
2.1.2	Behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet	5
2.1.3	En hållbar regional utveckling	5
2.1.4	God och hållbar arbetsgivare	8
2.2	Uppdrag.....	8
2.3	Intern kontroll.....	8
2.3.1	Arbetet med intern kontroll	8
2.3.2	Risker, åtgärder och kontroller	8
2.3.3	Försäkran	9
3	Verksamhet	10
3.1	Produktivitet.....	10
4	Ekonomi	11
4.1	Resultat	11
4.1.1	Resultat-prognos	13
4.1.2	Säsongvariationer (krav på åiterrapportering endast i delår).....	14
4.2	Investeringar	14
4.2.1	Kommande investeringsbeslut för investeringsobjekt > 300 mkr	23
4.3	Fastighetsförsäljningar.....	24

Bilagor

Bilaga 1: FSN bilaga-d1-personalbilagor-ar-2023-08 - kopia

*Bilaga 2: Bilaga-e1-ovriga-avsattningar-ansvarsforbindelser-och-tvister-ar-202308
komm CV*

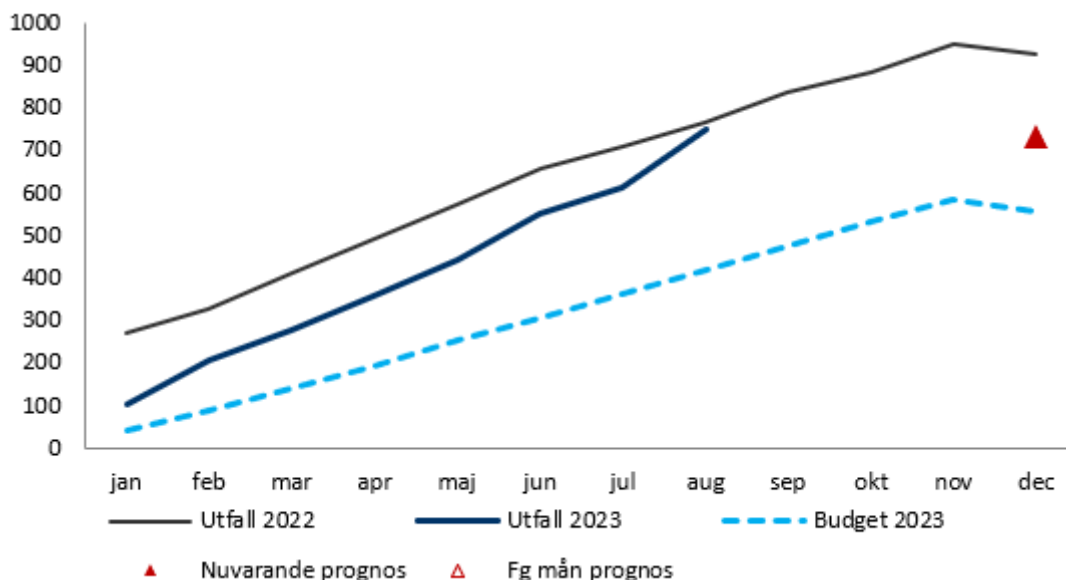
1 Förvaltningschefens/verkställande direktörens kommentar

1.1 Väsentliga händelser

Fastighetsverksamheten har under året levererat i enlighet med sitt uppdrag bortsett från upparbetningen av investeringsmedel. En viss fördröjning i upparbetning föreligger, delvis beroende på senarelagda projekt men även på grund av brist på material och långa leveranstider. Helårsprognosen för Landstingsfastigheter Stockholm, avseende investeringar, har sänkts från 2,8 miljarder kronor till 2,1 miljarder kronor. Översynen av investeringsportföljen utifrån fortsatt hög inflation och prisökningar innebär att det ökade investeringsbehovet för pågående eller beslutade projekt behöver hanteras i investeringsplan 2024-2033.

Det fortsatt ansträngda världsläget har lett till ett flertal utredningsinitiativ kopplat till säkerhet och beredskap. Initiativen har kommit både från regionen centralt men också från Socialstyrelsen.

Försäljningen av Berga Naturbruksgymnasium har slutförts och verksamheten med tillhörande fastighet överläts till ny huvudman den 15 augusti.

Landstingsfastigheter

Resultatet i Landstingsfastigheter för 2023 uppgår till 674,6 miljoner kronor mot budgeterade 364 miljoner kronor, vilket är 310,6 miljoner kronor högre än budget. Ny prognos uppgår till 650 miljoner kronor. Den största förklaringen till avvikelserna beror på reavinst från försäljningen av Berga Naturbruksgymnasium, lägre kostnader för drift och skötsel, löpande underhåll samt lägre räntekostnader.

NKS Bygg

NKS Bygg har för perioden fram till augusti ett resultat på 73,9 miljoner kronor, vilket är 17,3 miljoner kronor högre än budgeterat. Det högre resultatet mot budget beror på lägre servicekostnader för projektavtalet. Prognosen är oförändrad mot budget, 85 miljoner kronor.

I maj beslutade regionens hyresråd, om hyrestvisten med Karolinska, till NKS Bygg:s fördel.

1.2 Ledningens åtgärder

Inga särskilda åtgärder har vidtagits avseende resultatenheten LFS då ledningen gör bedömningen att resultatkravet kommer att minst uppnås.

För NKS bygg förutsätts att nuvarande hyresmodell och beslutet i hyresrådet gäller året ut.

2 Styrning och ledning

2.1 Mål

2.1.1 God ekonomisk hushållning

Ett resultat i balans

Utfallet för Landstingsfastigheter Stockholm uppgår till 675 miljoner kronor vilket är 311 miljoner kronor högre än budget.

Utfallet för NKS uppgår till 74 miljoner kronor vilket är 17 miljoner kronor högre än budget.

Hållbar investeringsutveckling

För att vidmakthålla och utveckla regionens bestånd av vårdfastigheter krävs många och långsiktiga investeringar. Besluten för dessa bereds i enlighet med regionens riktlinjer för investeringar.

2.1.2 Behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet

En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Fastighetsverksamheten genom Locum AB arbetar med de till målet kopplade uppdragen gällande slutenvårdsplatser på Huddinge sjukhusområde samt Södersjukhuset byggnad 17/18 i enlighet med plan. Vårdens uppdrag att samlokalisera närakuter och akutmottagningar har bland annat resulterat i en ombyggnation och samlokalisering av akutmottagningarna på Huddinge sjukhusområde.

2.1.3 En hållbar regional utveckling

Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet

Fastighetsverksamheten via Locum gör avsättningar för inköp av konst i enlighet med fullmäktiges beslut. Utfallet för under året avslutade projekt rapporteras till Kulturförvaltningen. Indikatorn följs upp i delårsrapporten samt verksamhetsberättelsen.

Indikator (rapporteras per månad)	Utfall	Utfall fg år	Prognos-uppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Möten med konstnärliga uttryck: Andel av fastighetsinvesteringar i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning (Regionfullmäktige)	1,1%	0,9%		>=1%	>=1%

Kommentar

Avsättningen för inköp av konst varierar mellan 1-2 % av den initialt beslutade projektutgiften och utfallet för under året avslutade projekt rapporteras till Kulturförvaltningen. Utfall för 2023 tom T2 är 1,1%. Utfallet avser slutaktiverade projekt under perioden jan-aug 2023.

Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter

Uppdraget från regionfullmäktige avser att indexuppräknas Landstingsfastigheter Stockholms hyresavtal med 8 % 2023. Detta har tagits om hand i utfallet per 30 april.

***Region Stockholm är tillgänglig för alla och bemötandet likvärdigt
Andel nämnder och bolag som utifrån sitt uppdrag har genomfört
aktiviteter i enlighet med Region Stockholms styrande dokument inom
social hållbarhet inklusive folkhälsa***

FSNs arbete och resultat avseende nedanstående indikatorer redovisas i delrapport för Locum:

Delaktighet för personer med funktionsnedsättning
Barns rättigheter
Nationella minoriteter

***Nämnden/bolaget arbetar med konsekvensanalyser inom folkhälsa
och/eller social hållbarhet***

FSNs arbete och resultat beskrivs i Locums delårsrapport.

***Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats
jämfört med 2019***

FSNs arbete och resultat avseende övergripande klimatarbete beskrivs under Locums mål: Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019.

Minska energianvändningen med 3 % år 2023 jämfört med 2019.

Region Stockholm har formulerat långsiktigt mål om att halvera klimatpåverkan för regionen som helhet till 2030 jämfört med 2019, för att nå nettonollutsläpp 2035. Utsläpp som är relaterade till energianvändningen i byggnader utgör en del av den samlade klimatpåverkan. I samband med regionens nya mål tog fastighetsverksamheten fram ny energistatistik för basår 2019 samt nya energimål per sjukhus och för det totala fastighetsbeståndet avseende 2023 uttryckt i kWh/m² Atemp. Den nya energiuppföljningen implementerades vid årsskiftet 2022/2023. Framtagande av mer långsiktigt energimål pågår.

Energimålet för 2023 är att minska energianvändningen med 3 % jämfört med basår 2019. Målet och utfallet mäts som minskning i procent av köpt energi per kvadratmeter Atemp. Utfall för januari-juli motsvarar en minskning med 4,9 % jämfört med basåret 2019, vilket innebär att målet om 3 % minskning för 2023 bedöms kunna nås.

För att minska energianvändningen arbetar fastighetsverksamheten med fortsatt fokus på driftoptimering och genomförande av energibesparande investeringsåtgärder. Exempel på genomförda åtgärder för perioden är byte till nya energieffektiva fläktar, isolering av rör/kulvert, byte av kylmaskiner och tätning av ångledningar. På flera

sjukhus pågår byte av belysning och delvis ny styrfunktion som bidrar till en minskad användning av el. Ytterligare en anledning till minskad energianvändning beror på att värmeåtervinning av kondensorvärmern har förbättrats samt minskat behov av avfuktning. Den milda utomhustemperaturen under juli har bidragit till att behovet av kyla minskat vid fastighetsobjekten.

Region Stockholms konsumtionsbaserade klimatpåverkan

Andel material och produkter med godkänd miljövarudeklaration (EPD) som används i Locums byggprojekt under året, ska uppnå 10%.

Målet för T2 följs upp för 1 maj-31 augusti 2023, sammanställningen och statistikredovisningen för perioden är således ej komplett ännu. Resultatet för T2 kommer att redovisas vid årsrapporteringen. Resultatet för T1 visade ett resultat om 7 %. Att målsättningen inte nåddes bedöms till stor del bero på att tillgången till miljövarudeklarationer inom branschen fortsatt är förhållandevis låg vilket kräver fortsatt dialog, samverkan och uppföljning.

2035: Flöden i Region Stockholms verksamheter är cirkulära Genomförda åtgärder för att öka produkters och materials livslängd

FSNs arbete och resultat beskrivs under Locums indikator: Genomförda åtgärder för att öka produkters och materials livslängd.

2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

Nämndens fastighetsverksamhet utförs av Locum via uppdrag. Locum arbetar aktivt med krishantering och riskhantering för att uppnå en ökad driftsäkerhet vid sjukhusen.

Förmågan att hantera extraordinära händelser inom vårdfastigheterna bedöms som mycket god. Dock är Locum starkt beroende av att samhället i övrigt fungerar exempelvis vad gäller extern försörjning av el, fjärrvärme, vatten, fjärrkyla, avfallshantering och medicinska gaser. Samhällets beredskap för långvariga avbrott i t ex vattenförsörjning är inte hållbar. Att förbättra robustheten är oerhört kostsamt och det är därför viktigt att investeringar görs på de sjukhus och för de vårdverksamheter som är mest prioriterade. Fram tills regionens vårdgivare har presenterat sina prioriteringar tar Locum egna initiativ och har därför påbörjat utredningar för att se hur en tillfredsställande robusthet ska kunna uppnås för valda kritiska media.

Kärnverksamhet ska prioriteras

Fastighetsverksamheten inom FSN har inga administrativa kostnader.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Prognos-uppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Administrativa kostnader ska minska (Regionfullmäktige)			—	Omkr	Enligt budget 2023

Kommentar

Fastighetsverksamheten inom FSN har inga administrativa kostnader.

Hög innovations- och digitaliseringsgrad

Fastighetsverksamhetens innovations- och digitaliseringsarbete bedrivs av Locum AB. Fastighetsverksamheten har inga indikatorer kopplade till detta mål.

Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen

Justerade parkeringsavgifter för personal återinfördes på alla sjukhusområden den 2 januari 2023.

2.1.4 God och hållbar arbetsgivare**2.2 Uppdrag****2.3 Intern kontroll****2.3.1 Arbetet med intern kontroll**

Arbetet med intern kontroll utförs av Locum och hanteras inom ramen för bolagets verksamhetsstyrning och det certifierade ledningssystemet. Riskanalys genomförs för de riskfaktorer som bedöms kunna påverka möjligheterna att nå uppsatta mål. I nämndens verksamhetsplan finns genomförd riskbedömning och intern kontrollplan integrerad.

Nämnden ansvarar för den interna kontrollen inom verksamhetsområdet med utgångspunkt i beslut fattade av regionsfullmäktigefullmäktige och regionstyrelsen. Förvaltningschef uppdrar åt Locums verkställande direktör (Vd) att ansvara för att upprätthålla en god internkontroll. Vd rapporterar till bolagsstyrelsen och nämnden om hur den interna kontrollen fungerar. Styrelsen och nämnden utvärderar kontinuerligt den information som lämnas, bland annat genom att säkerställa att åtgärder vidtas rörande de brister och förslag till åtgärder som framkommit vid den interna kontrollen.

Tillsyn och granskning av att kontrollmoment och planerade åtgärder genomförs enligt plan görs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) i samband med verksamhetsuppföljning (tertial, delår, helår), samt vid behov vid interna revisioner. Uppföljning/granskning av åtgärder och kontrollmoment dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för styrelsen och nämnden i samband med tertial-, delår- och årsuppföljning.

2.3.2 Risker, åtgärder och kontroller**Omvärldsanalys**

Omvärldsanalys med betydande trender, möjligheter och risker har setts över och justerats för såväl fastighetsverksamheten i Fastighets- och servicenämnden som för Locum AB.

Omvärldsanalysen beslutades vid styrelse- samt nämndmöte den 29 augusti 2023.

Betydande trender

- Ändrat säkerhetspolitiskt läge
- Klimatförändringar
- Värderingsförändringar
- Snabb utveckling inom teknik och digitala tjänster
- Fortsatt ökad globalisering
- Utmanande ekonomiskt läge.

Risker

Risker för fastighetsverksamheten i FSN sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. Väsentliga risker kvarstår med tidigare riskvärdering, tre risker tillkom:

- Outsourcing av tjänster innebär ökad säkerhetsrisk, riskvärde 20
- Risk för att implementering av ökade klimatkrav kan försenas på grund av komplexitet och ökade kostnader, riskvärde 12
- Risk för ökad hotbild i vårdfastigheter, riskvärde 12.

Sammanlagt 9 väsentliga risker. Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment inarbetas i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder planeras i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande utvecklingsprojekt.

2.3.3 Försäkran

Nämnden har försäkrat sig om att man genom förvaltningschefen vidtagit nödvändiga åtgärder för att uppnå en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten, i enlighet med riktlinjen för intern kontroll RS 2022-0326.

3 Verksamhet

3.1 Produktivitet

Arbetet med bl.a. verksamhetsutveckling för fastighetsverksamheten genomförs inom ramen för Locum AB:s ledningssystem.

4 Ekonomi

4.1 Resultat

Resultat*	Utfall	Budget	Budget avvik.	Förändr. utfall fg år	Prognos år	Budget år
Försäljning av fastighetsservice	122	96	26	6,4 %	187	144
Uthyrning av lokaler	3 528	3 532	-4	8,3 %	5 292	5 293
Försäljning övriga tjänster	442	427	15	8,2 %	647	640
Anslag	0	0	0		0	0
Erhållna bidrag	0	0	0		0	0
Övriga intäkter	113	62	51		80	93
Verksamhetens intäkter	4 205	4 116	89	10,5 %	6 207	6 170
Personalkostnader inkl inhyrd personal	0	0	0		0	0
Lokalhyror	-3	0	-3		0	0
Förvaltningskostnader	-260	-175	-85	52,6 %	-248	-263
Mediakostnader	-271	-313	42	0,4 %	-447	-475
Drift och skötsel	-296	-349	53	7,1 %	-510	-524
Löpande underhåll	-159	-210	51	35,5 %	-320	-325
IT- och telekostnader	0	0	0	-6,5 %	0	0
Övriga kostnader	-551	-622	71	7,6 %	-939	-933
Verksamhetens kostnader	-1 540	-1 670	130	14,3 %	-2 465	-2 520
Avskrivningar	-1 185	-1 168	-17	0,4 %	-1 789	-1 805
Finansnetto	-796	-858	62	20,5 %	-1 283	-1 287
Resultat före reavinst/förlust	683	421	262	11,1 %	670	558
Reavinst/förlust	65	0	65	-56,1 %	65	0
Resultat**	748,5	420,7	327,8		735	558

* mkr

** Avser resultat före bokslutsdispositioner. I detta resultat ingår effekten av den förändrade diskonteringsräntan i pensionsskulden.

Utfall i jämförelse med budget

Landstingsfastigheter

Intäkter:

- De totala hyresintäkterna är i linje med budget och uppgår till 2,397 miljoner kronor.
- Interna hyresintäkter 29,5 miljoner kronor högre än budget vilket främst beror på mer uthyrning avseende Norra Hagastaden 12 miljoner kronor samt Maria

Sjukhus 10 miljoner kronor vilken bytt från extern hyresgäst till intern hyresgäst.

- Externa hyresintäkter 24,2 miljoner kronor lägre än budget till följd av att parkeringsintäkterna är 12,2 miljoner kronor lägre än budget vilket verkar bero på att sjukhuspersonalen i mindre omfattning än tidigare parkerar vid sjukhusen. Maria Sjukhus 10 miljoner kronor lägre mot budget på grund av byte från extern hyresgäst till intern hyresgäst. Sankt Görans Sjukhus 2,6 miljoner kronor lägre än budget.
- Försäljningsintäkter 13,4 miljoner kronor högre än budget beroende på ökad tjänsteförsäljning främst till Huddinge Sjukhus 12,6 miljoner kronor, motsvarande avvikelse finns på kostnader fastighetservice.
- Mediantäkterna 6,5 miljoner kronor lägre än budget beroende på lägre elförsäljning till US Solna och NKS på grund av mindre förbrukning.
- Övriga intäkter 97,4 miljoner högre än budget till största delen beroende av en korrigeringspost om 91 miljoner kronor, motsvarande avvikelse finns på förvaltningskostnader.

Denna korrigeringspost redovisas både som intäkt och kostnad för att möjliggöra eliminering inom Regionkoncernen. Beloppet avser i huvudsakligen de timmar som Locum AB debiterat i investeringsprojekten. Dessa timmar redovisas som intäkter i Locum AB medan de redovisas som pågående arbeten i LFS (balansräkningen).

- Landstingsfastigheter har sålt Berga Naturbruksgymnasium samt tre lägenheter som tillsammans inbringat en reavinst om 65 miljoner kronor, dock är den ekonomiska regleringen avseende Berga helt slutförd först den 15 september 2023.

Kostnader:

- Utfallet för förvaltningskostnader är 84,8 miljoner kronor högre än budget, till största delen beroende på en korrigeringspost om 91 miljoner kronor, motsvarande differens finns på övriga intäkter.
- Kostnad för fastighetservice 15 miljoner kronor högre än budget främst beroende på ökad tjänsteförsäljning till Huddinge Sjukhus, motsvarande avvikelse finns på försäljningsintäkter.
- Utgifter för mediakostnader 38,8 miljoner kronor under budget och beror till största delen på följande; elkostnader 32 miljoner kronor lägre än budget där Huddinge Sjukhus och US Solna står för 22,8 miljoner kronor av minskningen och Danderyds Sjukhus 5 miljoner kronor i jämförelse mot budget. Ånga 2,6 miljon kronor lägre än budget, värme 5 miljoner kronor lägre än budget, kyla 2 miljoner kronor högre än budget och vatten är i nivå med budget.
- Utfallet för drift och skötsel är 57,6 miljoner kronor lägre än budget; Akut och avhjälpande underhåll 27 miljoner kronor lägre, beror till viss del på lågt utfall och avseende en vattenskada på operation Löwenströmska Sjukhuset (med en

budget på 21 miljoner kronor), driftavtal 15 miljoner kronor lägre, främst Danderyds Sjukhus på grund av innehållen del av arvode (5%). Övrigt innehållande städ, avfall, upphandling och bevakning ca 10 miljoner kronor lägre än budgeterat.

- Utgifter för löpande underhåll är 50,8 miljoner kronor lägre än budget, beroende på låg upparbetsgrad 74% jämfört med budget. Insatser påbörjas senare än budgeterat.
- Avskrivningarna är 11,5 miljoner kronor lägre än budget beroende på att avslutsdatum för vissa projekt är framflyttade jämfört med budget.
- Finansnettot överstiger budget med 69 miljoner kronor p g a rak periodisering i budget men där räntekostnaderna förväntas öka senare under året samt att vi får intäktsränta på bankkontot vilket inte är budgeterat.

NKS Bygg

Intäkter:

- De totala intäkterna uppgår till 1 499,9 miljoner kronor vilket är 33 miljoner kronor lägre än budgeterat. Detta beror till största delen på volymjustering avseende servicekostnader (textil- och avfallshantering) enligt avtal med Coor.

Kostnader:

- Servicekostnad och LCC (livscykelkostnad) enligt Projektavtalet är 26,6 miljoner kronor lägre än budget. Detta beror på volymjustering av servicekostnader.
- Mediakostnader är 8 miljoner kronor lägre än budget beroende på grund av mindre förbrukning.
- Övriga kostnader är 15,1 miljoner kronor lägre än budget.
- Avskrivningar följer plan och komponentavskrivning tillämpas.
- Finansnetto 8 miljoner kronor högre än budget beroende på grund av högre räntekostnader för OPS avtal.

4.1.1 Resultat-prognos

Prognos i jämförelse med budget

Landstingsfastigheter

Prognosen inkl reavinsterna uppgår till 650 miljoner kronor mot budget om 473 miljoner kronor.

Intäkter:

- Interna hyresintäkter 36,7 miljoner kronor högre mot budget främst på grund av mer uthyrning Norra Hagastaden samt att Maria Sjukhus bytt hyresgäst från extern till intern.
- Externa hyresintäkter understiger budget med 37,3 miljoner kronor främst beroende på parkeringsintäkterna som beräknas till 12,9 miljoner kronor lägre

jämfört med budget och är justerade baserat på ackumulerat utfall, samt att Maria Sjukhus bytt hyresgäst från extern till intern, se ovan.

- Försäljningsintäkterna 27,2 miljoner kronor högre på grund av mer tjänsteförsäljning. Motsvarande differens finns på kostnadssidan.
- Intäkter externa lokaler 7,3 miljoner kronor högre jämfört med budget till följd av nya avtal.
- Mediaintäkterna är 6,9 miljoner kronor lägre mot budget beroende på lägre försäljningsvolym.

Kostnader:

- Kostnad fastighetsservice 25 miljoner kronor högre beroende på mer tjänsteförsäljning. Motsvarande differens finns på intäktssidan.
- Kostnad externa lokaler 7,5 miljoner kronor högre än budget på grund av nya avtal, motsvarande avvikelse finns på intäktssidan.
- Drift och skötsel 13,7 miljoner kronor lägre än budget beror främst på att vi i väntan på försäkringsersättning balansfört en vattenskada om 21 miljoner kronor avseende Löwenströmska operation.
- Fastighetsförsäljning. Vi har sålt Berga Naturbruksgymnasium samt tre bostadsrättslägenheter med adress Infanterigatan och Wiboms väg vilka vi ej budgeterat för.

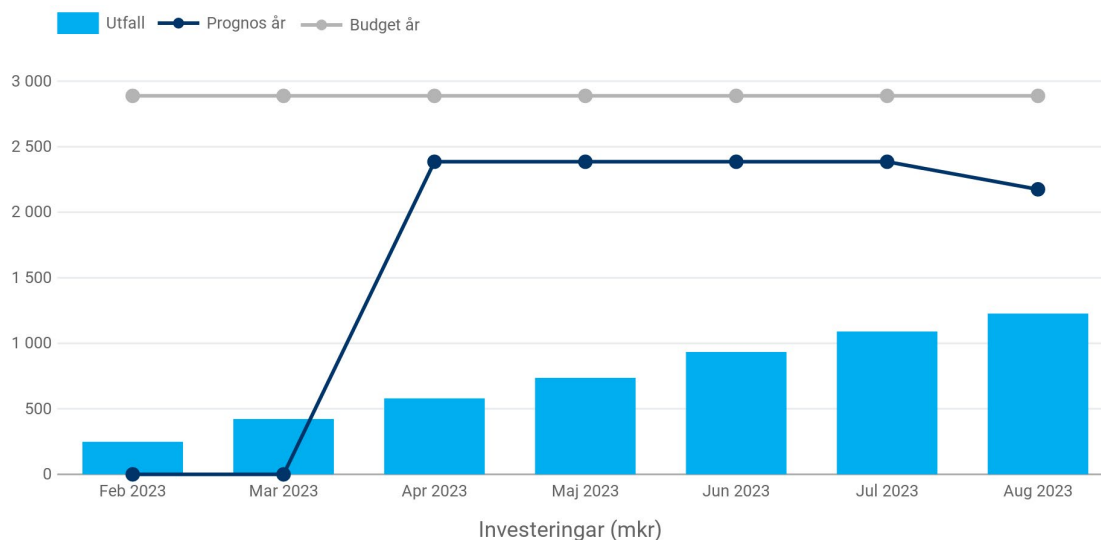
NKS Bygg

Prognos 2 uppgår till 85 miljoner kronor vilket motsvarar resultatkravet för budget 2023.

4.1.2 Säsongsvariationer (krav på återrapportering endast i delår)

Utfallet för löpande underhåll har historiskt ökat kraftigt i december månad vilket gör att utfallet under året inte till fullo avspeglar utfört arbete.

4.2 Investeringar

Utgift i jämförelse med budget

Landstingsfastigheter Stockholm, LFS

Akkumulerat investeringsutfall för LFS för 2023 per augusti uppgår till 1 187 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad mot budget (2 803 miljoner kronor) på 42 procent och mot prognos 2 (2 100 miljoner kronor) på 57 procent.

Den huvudsakliga anledningen till upparbetningsgraden är tidsförskjutningar framåt i tiden.

Investeringar, LFS	Utgift	Budget	Prognos	Budget	Upparb
(mkr)	ack. innev. år	innev.år	innev.år	avvik.	grad (%)
Nyinvesteringar	427	892	768	124	48%
Ersättningsinvesteringar	760	1 911	1 332	579	40%
Totalt investeringar	1 187	2 803	2 100	703	42%

NKS Bygg

Investering utfallet för NKS Bygg per augusti månad uppgick till 39,1 miljoner kronor i förhållande till årets budget på 85 miljoner kronor.

Investeringarna för Nya Karolinska Solna består i huvudsak av hyresgästanpassningar.

Investeringar, Mkr	utfall 2308	PR2312	Budget, 2312	AC-BU	Upparb.grad, %
byggnationen	0,4	5	5	-4,6	7,4%
hyresgästanpassningar	38,7	68	80	-29,3	48,4%
Bygginvesteringar	39,1	73,0	85,0	-33,9	46,0%
Utrustningsinvesteringar	-	0	0	0	

Investeringar, Mkr	utfall 2308	PR2312	Budget, 2312	AC-BU	Upparb.grad, %
Totalt investeringar	39,1	73,0	85,0	-33,9	46,0%

Ny- och ersättningsinvesteringar

Investeringar (mkr)	Utgift ack. innev. år	Budget innev.år	Prognos innev.år	Budget avvik.	Upparb grad (%)
Nyinvesteringar					
Ersättningsinvesteringar					
Totalt investeringar					

Prognos i jämförelse med budget

Landstingsfastigheter Stockholm, LFS

Årets prognos för LFS uppgår till 2 100 mkr vilket motsvarar en prognosticerad upparbetningsgrad mot budget på 75 %. Prognosen ligger 703 mkr lägre än budget.

Två stora projekt (Södertälje sjukhus, påbyggnad för geriatrik samt SÖS, modernisering vårdplatser, etapp 1 och 2) står tillsammans för drygt en tredjedel av prognossänkningen beroende på förskjutningar i tiden jämfört med då budgetförslaget lades i mars-april 2022 (se mer under beskrivningen av respektive projekt i kommande avsnitt).

Periodiseringseffekter avseende innevarande år

Avvikelsen förklaras till stor del av förskjutningar framåt i tiden i ett antal specificerade projekt (förseningar) och innebär alltså en lägre prognos än budget.

Exempel på dessa är;

- Anpassning lokaler enl AMV:s krav hus 20 Södertälje sjukhus 141 mkr
- Modernisering av vårdplatser etapp 1 och 2 Södersjukhuset 108 mkr
- Ungdomens hus Solna (flytt fr S:t Göran) 74 mkr
- Ny akutmottagning Huddinge sj hus (inkl barn- och närakut) 44 mkr
- Teknisk upprustning stammar, Dalens sjukhus 28 mkr
- Anpassning en mottagning per år Huddinge sjukhus 33 mkr
- Upprustning av försörjningsbyggnad, Huddinge sjukhus 21 mkr

(ej längre med som föreslagen prioriterad specificerad inv inom ram)

- Anpassning patologi och cytologi samt skyway till 16 mkr

Bioclinicum (LFS-del)

- Anpassning en avdelning per år Huddinge sjukhus 14 mkr
- Stambyte Rosenlunds sjukhus, byggnad 09 12 mkr

- Södersjukhuset, nya IVA-platser 29 mkr

Ett projekt har en lägre prognos än budget för år 2023 både på grund av att projektets slutkostnadsprognos sänkts med 103 mkr från 2 337 mkr till 2 234 mkr och pga en förskjutning av projektets garantimedel till senare år.

- St Görans sjukhus, vårdavdelningar och behandling inkl 103 mkr teknisk upprustning

Ett par specificerade projekt går åt motsatt håll jämfört med budget, dvs vi har en högre prognossiffra för året än i budget. Huvudanledningen är mindre förändringar i tidplanen i dessa stora projekt.

- Ny vårdbyggnad, Danderyds sjukhus by 61 66 mkr
- Helix, etapp 2 4 mkr

När det gäller den nya vårdbyggnaden på Danderyds sjukhus beror cirka hälften av ökningen på höjd slutkostnadsprognos och den andra hälften på en förändrad tidplan jämfört med när budgeten lades i mars-april 2022 (mer information finns nedan i stycket om projektet nedan).

Omprioriteringar av investeringsplanen jämfört med budget 2023

Sedan budgetförslaget för 2023 lades fram under våren 2022 har ett par projekt fått ändrade förutsättningar, ökat i omfattning och erhållit genomförandebeslut på över 100 mkr i FSN. Dessa låg i budgetförslaget som ospecificerade investeringar. Nedan redovisas deras prognos för år 2023 som således innebär en differens jämfört med den fastställda budgeten för specificerade projekt på motsvarande belopp.

- Huddinge sjukhus, nytt ventilationssystem byggnad C2 -43 mkr
- Nacka sjh, Utbyte stammar för avlopp by 01 och 05 lågdelen -5 mkr

Ett projekt har nedprioriterats från specificerad investering till att planeras att hanteras inom den ospecificerade potten och innebär en differens jämfört med den fastställda budgeten för specificerade projekt åt motsatt håll.

- Huddinge sjukhus, Upprustning av försörjningsbyggnad 21 mkr

Förändringar av slutkostnader i projekt totalt

I denna prognos ligger prognoserna kvar på de förhöjda nivåerna vi redovisade i prognos 1 i våras för i stort sett samtliga specificerade projekt med tanke på den inflation som råder för närvarande och den osäkerhet som råder kring den kommande prisutvecklingen.

Höjningen av slutkostnadsprognoser för de specificerade projekten som rapporteras i denna prognos redovisas sammanfattningsvis enligt nedan;

- Helix, etapp 2 300 mkr
- Rosenlunds sjukhus, by 09 stambyte (ökningen avser 185 mkr

även ändrat genomförande, ej enbart inflationspåverkan)

- Danderyd, ny vårdbyggnad, by 61 121 mkr
- Södersjukhuset, modernisering av vårdplatser et 1 & 2 102 mkr
- Södersjukhuset, ny permanent reservkraft 95 mkr
- Södersjukhuset, nya IVA-platser (ökningen avser även 88 mkr

tillkommande önskemål från hyresgästen om 47 mkr)

- Norrtälje sjukhus, Modernisering och utökning 64 mkr av vårdlokaler, prio 1
- Södertälje sjukhus, by 20 påbyggnad för geriatrisk vård 46 mkr
- Löwenströmska sjh, by 02 omb, evak o tekn upprustn 45 mkr
- Huddinge, ny- och ombyggnad av akutmottagning 36 mkr
- Södersjukhuset, TDK A, förstärkt kyla 32 mkr
- Dalens sjukhus – teknisk upprustning stammar 18 mkr

Danderyd, by 11, utökning av bårhusplatser 17 mkr

NKS Bygg

Årets prognos för NKS Bygg uppgår till 73 miljoner kronor.

Status enskilda investeringsobjekt

S:t Görans sjukhus – Vårdavdelningar och behandling inkl teknisk upprustning

Projekt V&B på S:t Görän befinner sig i sitt slutskede och beräknas färdigställt under hösten 2023. Merparten av projektet är färdigställt och överlämnat.

En mindre etapp pågår fortfarande; tillbyggnad av förbindelsegång och ny förlossningsentré mellan byggnad 20 och 30.

Försening avseende förbindelsegångens färdigställande är aviserad av entreprenören, vilket innebär trolig överlämning i november 2023 i stället för som planerat i maj. Capio är informerade om förseningen, vilken påverkar förlossningens entré.

Pre- och PostOP överlämnades enligt plan i juni 2023.

Projektets slutkostnadsprognos sänktes i augusti med ytterligare 23 mkr. Den aktuella prognosen för år 2023 understiger årets budget med 93 mkr. Detta beror dels på en total sänkning av slutkostnadsprognosen sedan budget 2023 fastställdes på totalt 103 mkr och dels på att garantimedel i projektet om 12 mkr har flyttats över till kommande år.

Danderyds sjukhus - Ny vårdbyggnad, byggnad 61

Montering av fasad löper på enligt plan, liksom invändiga arbeten i låg- och högbyggnadsdel. DSAB har påbörjat installation av byggnadsberoende utrustningar, till exempel kallelsesignalsystem och renvattenslingan.

Projektets bedömning är att prognosen ligger inom den reviderade slutkostnadsprognosen som lämnades in mars 2023, vilket är 1 975 mkr, exklusive DSAB:s programändringar, dvs en ökning med knappt 121 mkr (6,5%). Orsaken till

höjningen var att den ursprungliga budgetreserven inte klarade av att hantera konsekvenser både på grund av det försenade genomförandebeslutet och pågående krig i Ukraina.

Förhandlingar har påbörjats med vissa entreprenörer och kommer att avslutas efter att entreprenadarbeten har färdigställts. Materielleveranser till stomentreprenaden har haft en viss försening och genom tät dialog och uppföljning med entreprenören samt åtgärder har sluttiden inte påverkats.

Projektet jobbar tillsammans med förvaltning och DSAB för att planera driftsättning och överlämning. Målet är att överlämningen sker enligt plan samt skapar goda förutsättningar för både klinisk driftsättning och förvaltning. DSAB har fått godkännande av Transportstyrelsen att inrätta helikopterflygplats. Nästa steg är att verksamheten behöver skicka in ansöknings dokumentation för slutgiltigt godkännanden. Överlämningsdatumet ska stämmas av i början av 2024 för att därefter fastställas.

Den aktuella prognosen för år 2023 överstiger årets budget med 66 mkr. Cirka hälften beror på förskjutning av tidplanen framåt jämfört med när aktuell årsfördelning av projektets budget inrapporterades i mars-april 2022. Andra hälften avser år 2023 års del av höjningen av projektets slutkostnadsprognos med knappt 121 mkr (från 1 854,4 mkr till 1 975 mkr i denna prognos) vilket i sin tur beror på höjda materialpriser.

Huddinge sjukhus - Anpassning avdelningar respektive mottagningar etapp 2, Karolinska

Investeringarna är fortsättning på investeringen Anpassning två avdelningar respektive två mottagningar per år, Karolinska Huddinge, och innehåller sju (avdelningar) respektive fem (mottagningar) etapper. Investeringen avser finansiering av det så kallade FLOM-projektet.

Omprioritering och planering sker med Karolinska årsvis då budgeten för 2021 halverades och nu endast en mottagning och avdelning planeras att byggas om per år.

Karolinska prioriterar årsvis vilka avdelningar/mottagningar som blir aktuella. Därav har vi angett gul status för omfattning. Gemensamt är att de nya avdelningarna inte är generella utan blir alltmer specialiserade.

Upphandling är klar och byggproduktion är igång för M41-43 och M44, mottagning för hematolog och CAST. Slutbesiktning är planerad till maj 2024.

Byggproduktion pågår för två dubbelvårdavdelningar, K67-69 och för B71-73 och slutbesiktning är bokad till november 2023. Inkomna anbud visade på högre produktionskostnader än tidigare projekt vilket troligen kommer att innebära färre ombyggnationer och fler prioriteringar för Karolinska framöver.

Avvikelsen mellan budget och prognos för året 2023 på 14 mkr (avdelningar) respektive 33 mkr (mottagningar) beror förändringar i prioritering och tidplaner jämfört med detta såg ut i mars 2022 då årsfördelning av projektets budget inrapporterades.

Huddinge sjukhus - Ny- och ombyggnad av akutmottagning, Karolinska

Förnyat genomförandebeslut för projektet fattades i Locums styrelse, FSN och Karolinskas styrelse den 28 april 2022 vilket innebär en utökad budget från 190 mkr (beslutat i augusti 2019) till 295 mkr, där även barnakut, närakut och ambulanshall nu ingår i projektet.

Upphandling av byggtreprenör för projekt Vuxen, byggnad K2-K4 och ny ambulanshall vid K3 innergården är klara och byggproduktion är i gång. Kompletteringar av tidigare inskickat bygglov har haft en tidsförskjutning på projektet men nu har startbesked erhållits.

Framtagande av bygghandling pågår för Barnakut och Närakut, byggnad C1 och ska vara färdigställt i november 2023.

Tiden är rödmarkerad då Karolinska har önskemål om tidigare slutdatum än vad Locum anser är möjligt samt att projektering och upphandling av byggtreprenör blev förskjutet framåt. Markarbetet och ny ambulanshall har delats upp i två entreprenader för att minimera den tidsförlust som skett på grund av ändringar och komplettering av bygglovsansökan.

Ett långt projekt och med ett osäkert omvärldsläge gör att ekonomin är markerat gul och slutkostnadsprognosen är nu höjd med 36,3 mkr till 331,3 mkr.

Projekteringskedet är påbörjat. Nu pågår arbete med fortsatta utredningar och anpassning och justering av projekteringsmodeller. Förfrågningsunderlaget planeras att vara färdigställt Q2 2024 med efterföljande upphandling Q2-Q3 2024.

Om allt går enligt plan beräknas arbetena kunna påbörjas Q4 2024 och pågå fram till och med 2026.

Den aktuella prognosen för år 2023 understiger årets budget med 44 mkr vilket framför allt beror på en förskjuten tidplan jämfört med när aktuell årsfördelning av projektets budget inrapporterades i mars 2022. En nytillkommen förskjutning framåt i tiden ingår i denna prognos jämfört med prognos 1 på grund av ett nödvändigt omtag i upphandling av entreprenör.

Huddinge sjukhus – Nytt ventilationssystem, byggnad C2

I princip är samtliga ventilationsanläggningar från den tid då Huddinge sjukhus uppfördes, vilket medför att ventilationsanläggningarna är mer än 50 år gamla och att den tekniska livslängden har överskridits.

Därför pågår nu ett arbete med att rusta upp samtliga ventilationsanläggningar och byggnad C2 är den andra huskroppen som rustas upp efter byggnad K2.

Upprustning medför att risken för höga löpande underhållskostnader och oplanerade driftavbrott, med förlängda avbrottstider, kan minimeras.

Till största del kommer arbeten som genomförs att ske i teknikutrymmen på plan 2, 3 och 9. Nytt fläktrum kommer även att byggas på befintligt fläktrum, nytt plan 10 och bygglov har erhållits 2022-Q4.

Verksamheter kommer att påverkas under ombyggnationen och ett omfattande riskanalysarbete har genomförts, i samverkan mellan projektet och verksamheterna.

Innan produktionen påbörjas kommer riskanalysarbetet att vidareutvecklas i arbetsberedningar som förankras med respektive verksamhet.

Ett förnyat genomförandebeslut för detta projekt om 209 mkr fattades av FSN i mars 2023.

Upphandling av entreprenör är klar och kontrakt för entreprenaden tecknades 2023-07.

Produktionstiden löper 2023-Q3 t o m 2025-Q1 och planen är att projektet överlämnas till Locum förvaltning 2025-Q1.

Den aktuella prognosen för år 2023 på 43 mkr täcks av den ospecificerade potten för fastighetsägarinvesteringar då denna investering låg som ospecificerad under 100 mkr när budgeten för 2023 beslutades.

Södersjukhuset - Modernisering av vårdplatser etapp 1 och 2

Södersjukhusets vårdavdelningar i byggnad 17 och 18 är i behov av upprustning och modernisering. Dagens vårdavdelningar uppfyller inte dagens myndighetskrav gällande vårdhygien, arbetsmiljökrav samt brand vilket Arbetsmiljöverket uppmärksammat vid revision.

Genomförandebeslut i Regionfullmäktige fattades 2022-03-22.

Färdigställande av bygghandlingar efter granskning pågår. Evakueringar av verksamheterna i by 18 utom hudmottagningarna är nu i slutfasen. Ett avtal är tecknat mellan Södersjukhuset och GKS om att hudmottagningarna kommer flytta från Södersjukhuset senast årsskiftet 2023/2024. Annonsering för LOU-upphandling GE kommer nu göras.

Förberedande arbeten pågår i byggnad 17 och etappvis ombyggnation pågår på strålbehandlingen på plan -2 och -1 i byggnad 18. Ombyggnationen av vårdavdelningarna kommer genomföras som generalentreprenad med planerad, start under kvartal 1, 2024

Den aktuella prognosen för år 2023 understiger årets budget med 108 mkr vilket framför allt beror på en förskjuten tidplan jämfört med när budgetförslaget lades i mars-april 2022.

Södertälje sjukhus - By 20 - påbyggnad för geriatrisk vård

Projektering färdigställs den 7 september 2023 och upphandling utförande entreprenad startar i september.

Planerad byggproduktionsstart under januari 2024. Överlämnande kommer att ske Q4 2025.

Förberedande arbete påbörjades under maj 2023 och innefattar mindre ombyggnationer i By 06–08 som ett förberedande arbete för att flytta Diagnostiskt

centrum och Smärtmottagningen och möjliggöra evakuering för medicinmottagningen till By 25 under oktober/november 2023.

Den aktuella prognosen för år 2023 understiger årets budget med 137 mkr vilket framför allt beror på en förskjuten tidplan med anledning av ovanstående förberedande arbeten.

Nacka sjukhus - Utbyte stammar för avlopp by 01 och 05 lågdelen

Nacka sjukhus byggdes på 1960-talet och omfattade en huvudbyggnad (byggnad 01) och en fristående försörjningsbyggnad (byggnad 03). Huvudbyggnaden består av en lågdal med fem gårdar och en högdal i två flyglar för vårdavdelningar. Huvudbyggnaden stod klar 1962 och en ny byggnad (byggnad 05) stod klar 1977. Nacka sjukhus innehåller i dag olika typer av vårdverksamhet som till exempel operation, närakut, vårdcentral, röntgen, palliativ vård, ASIH, Rehab, psykiatri och geriatrik.

I förstudien konstaterades att avloppsstammarna har sådana brister att de inte längre är funktionella. Norra delen av sjukhusets högdal plan 3–10, har nyligen genomgått en omfattande renovering och omfattas inte av denna investering. Den södra högdalen ingår inte heller i detta projekt utan den avses stambytas i samband med att den södra högdalen renoveras. Genomförandebeslut om 126 mkr fattades i FSN i december 2022.

Projekteringsskedet är påbörjat. Nu pågår arbete med fortsatta utredningar och anpassning och justering av projekteringsmodeller. Förfrågningsunderlaget planeras att vara färdigställt Q2 2024 med efterföljande upphandling Q2-Q3 2024.

Arbetena beräknas kunna påbörjas Q4 2024 och pågå fram till och med 2026.

Den aktuella prognosen för år 2023 på 5 mkr täcks av den ospecificerade potten för fastighetsägarinvesteringar då denna investering låg som ospecificerad under 100 mkr när budgeten för 2023 beslutades.

Rosenlunds sjukhus – Stambyte byggnad 09

Rosenlunds sjukhus, byggnad 09, stod klart 1973. Idag erbjuder sjukhuset vård inom närakut, folktandvård, beroendevård, njurmedicinsk mottagning, olika vårdmottagningar och psykiatrivård liksom hörselmottagning för såväl vuxna som barn. I byggnaden bedrivs även vård i träningslokaler för habilitering och rehabilitering samt i rehab-pool.

Avloppsstammarna i byggnad 09 har uppnått sin tekniska livslängd sen flera år tillbaka och är helt uttjänta vilket har lett till ett flertal akuta reparationer under senare år med stora störningar för verksamheterna som följd.

Genomförandebeslut om 110 mkr fattades i FSN våren 2021.

Att utföra ett stambyte och samtidigt bedriva vårdverksamhet utan tillgång till evakueringslokaler i andra fastigheter är utmanande vad gäller att planlägga, etappindela och göra upphandlingsbart.

Efter viss projektering samt fördjupade utredningar har det bedömts svårt att genomföra projektet i enlighet med genomförandebeslutet. Ett större omtag har därför

genomförts där det föreslås att istället genomföra ett horisontellt stambyte med tillhörande evakueringar och på det sättet kunna korta ner tidplanen för projektet. Omtaget har resulterat i en ny genomförandestrategi.

Prognosen för projektet uppgår i nuläget till ca 295 mkr och ett förnyat genomförandebeslut ska skrivas fram (Rosenlund om 275 mkr och tilltänkta evakueringslokaler på Sabbatsberg om 20 mkr).

Den aktuella prognosen för år 2023 understiger årets budget med 12 mkr vilket framför allt beror på en förskjuten tidplan på grund av det ovan beskrivna omtaget i projektet.

Status investeringsplanens genomförbarhet och risk

Genomförande av fastighetsinvesteringar har under covidpandemin utmanats av långa leveranstider, materialbrist och stigande priser.

Kriget i Ukraina gör att materialförsörjningen utmanas ytterligare och ger dessutom en påtaglig påverkan på drivmedels- och energipriser vilket gör prisökningarna ännu större och följdverkningarna av kriget har stor påverkan på såväl inflation som byggkostnadsindex. Under perioden juli 2022 – juli 2023 steg inflationen med 9,3 procent och byggkostnadsindex för flerbostadshus med 8,5 procent.

Sammantaget är risken hög för att tidplaner för både planerade och beslutade investeringar kommer förlängas och att investeringarnas slutkostnadsprognoser kommer öka i enlighet med det vi rapporterade i samband med tertialrapport 1 och prognos 1, vilket ger en risk för att planerade investeringar inte kan genomföras inom tillgängligt investeringsutrymme. Detta kan även komma att hämma möjligheterna att utföra önskade, nya, investeringar som exempelvis syftar till att öka robustheten och göravalda delar av fastighetsbeståndet mindre känsligt för extremväder eller andra utmanande drifttillstånd.

4.2.1 Kommande investeringsbeslut för investeringsobjekt > 300 mkr

Investeringsobjekt	Typ av beslut	Inv. utgift beslut Mkr	Total inv. utgift inv. objekt Mkr	Datum beslut nämnd/bolags styrelse	Datum planerat beslut RS/RF
Investeringsobjekt 1					
Investeringsobjekt 2					
Helix, etapp 2	Genomförande- beslut	1 000	1 050	28 november 2023	RS feb 2024, RF mars 2024
Löwenströmska sjh, By 02 Ombyggnad, evakuering	Genomförande- beslut	495	530	Q2 2024	Q3 2024

Försäljning övriga anläggningstillgångar

Försäljningsobjekt	Verksamhet	Realisations - resultat (Mkr)	Redovis ad i period	Kommentar

FSN

PA-STATISTIK 2023-08-31

Antal anställda

Antal anställda	2023-08-31			2022-08-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
heltid	0	0	0	0	0	0
deltid	0	0	0	0	0	0
Totalt	0	0	0	0	0	0
Timanställda	0	0	0	0	0	0
Årsarbetare	0	0	0	0	0	0

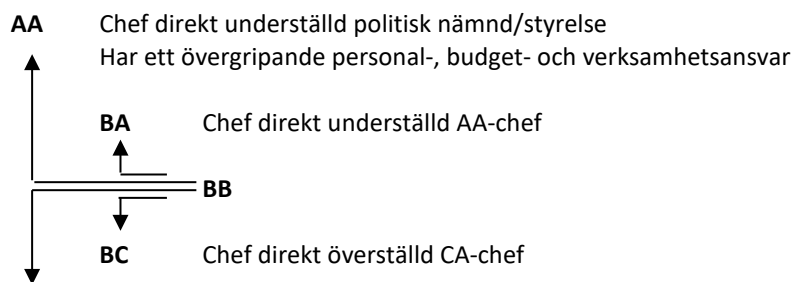
FSN

PA-STATISTIK 2023-08-31

Antal chefer

Nivå	2023-08-31			2022-08-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
AA	0	0	0	0	0	0
BA	0	0	0	0	0	0
BB	0	0	0	0	0	0
BC	0	0	0	0	0	0
C	0	0	0	0	0	0
Totalt	0	0	0	0	0	0

Högsta

1:a linjen

CA 1:a linjens chef som har personal-, budget- och verksamhetsansvar och ett övergripande ansvar inom sitt funktionsområde

FSN

PA-STATISTIK 2023-08-31

Sjukfrånvaro

Antal dagar

1/1- 31/8 2023	Kvinnor	Män	Totalt
Antal sjukdagar	0,0	0,0	0,0

Antal sjuktilfällen inom olika intervall

1/1- 31/8 2023	Kvinnor	Män	Totalt
0-14 dagar	0	0	0
Antal sjuktilfällen	0	0	0
15-90 dagar	0	0	0
Antal sjuktilfällen	0	0	0
Mer än 90 dagar	0	0	0
Antal sjuktilfällen	0	0	0

Obligatorisk sjukfrånvaroredovisning i procent, perioden 1/1-31/8 2023

Sjukfrånvaroandel i relation till ordinarie arbetstid*	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaroandel			
29 år eller yngre			
30-49 år			
50 år eller äldre			
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i relation till total sjukfrånvarotid			

*) Ordinarie arbetstid avser avtalad tid exklusive frånvaro utan ekonomiskt värde

Definitioner PA-statistik

Antal månadsavlönade	Antal månadsavlönade, unika personnummer
Heltid	Avtalad sysselsättningsgrad 100 procent
Deltid	Avtalad sysselsättningsgrad mindre än 100 procent
Antal årsarbetare	Summerad sysselsättningsgrad
Antal timanställda	Antal timanställda, unika personnummer
Sjukfrånvaro	Antal sjukdagar i genomsnitt
Sjuktillfälle	Antal sjuktillfällen
Andel sjuktillfällen	Antal sjukfrånvarotillfällen inom respektive intervall i förhållande till det totala antalet sjukfrånvarotillfällen
Obligatorisk sjukfrånvaroredovisning	Anställningens avtalade tid exkl frånvaro, dock ingår inte frånvaroorsaker som ej har ekonomiska värden tex tjänstledighet utan lön i enlighet med SKRs definition.

Fastighet och servicenämnden/Fastighetsverksamheten

Sammanställning A1 Fullmäktigeuppdrag

Delår 2023

Innehållsförteckning

1	Uppdrag.....	3
1.1	God ekonomisk hushållning.....	3
1.1.1	Ett resultat i balans	3
1.1.2	Hållbar investeringsutveckling	6
1.2	Behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet	7
1.2.1	En hälso- och sjukvård av god kvalitet.....	7
1.3	En hållbar regional utveckling	8
1.3.1	Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter.....	8
1.3.2	Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen.....	8

1 Uppdrag

1.1 God ekonomisk hushållning

1.1.1 Ett resultat i balans

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>Försälja fastigheterna Haga 4:17, del av Haga 4:18 och Haga 3:18 i Solna</p> <p>Beskrivning att uppdra åt landstingsstyrelsen att försälja fastigheterna Haga 4:17, del av Haga 4:18 och Haga 3:18 i Solna till marknadsmässiga villkor</p> <p>Diariernr LS 2016-0257 Mål och budget 2017 nr 44</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2017</p> <p>Uppdragstyp Beslut budget</p> <p>Uppdraget beräknas avslutas N/A</p>	<p> Pågående enligt plan</p>	<p>Delår 2023</p> <p>Arbetet med detaljplan 1 samt övergripande områdesfrågor pågår enligt plan. Parallellt fortsätter planeringsarbetet med uppbyggnad av ny infrastruktur och programhandlingar för ny infrastruktur kopplat till detaljplan 1 samt tillhörande frikoppling från befintlig infrastruktur finns nu framme. Försäljningen av Pavia 1 pågår.</p>
<p>Försälja fastigheten Sabbatsberg 16</p> <p>Beskrivning att till marknadsmässiga villkor försälja fastigheten Sabbatsberg 16 och återkomma till behörigt organ för godkännande av försäljningsvillkor.</p> <p>Diariernr LS 2017-0677 Löpande</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2017</p> <p>Uppdragstyp Beslut löpande</p> <p>Uppdraget beräknas avslutas N/A</p>	<p> Pågående enligt plan</p>	<p>Delår 2023</p> <p>Försäljningsarbetet avvaktar utredningen om vårdinnehåll och inriktning för försäljning.</p>
<p>Försälja fastighet Grimman 2</p> <p>Beskrivning att till marknadsmässiga villkor försälja fastigheten Grimman 2 och återkomma till behörigt organ för godkännande av försäljningsvillkor.</p> <p>Diariernr LS 2017-0677 Löpande</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2017</p> <p>Uppdragstyp</p>	<p> Ej påbörjad</p>	<p>Delår 2023</p> <p>Ännu ingen lösning för lokalisering av slutenvården i fastigheten. Inga pågående försäljningsaktiviteter.</p>

Uppdrag	Status	Kommentar
Beslut löpande Uppdraget beräknas avslutas N/A		
Försälja fastighet Grimman 3 Beskrivning att till marknadsmässiga villkor försälja Maria sjukhus, fastighet Grimman 3, och återkomma till behörigt organ för godkännande av försäljningsvillkor. Diariernr LS 2017-0677 Löpande Beslutat av Regionfullmäktige 2017 Uppdragstyp Beslut löpande Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Ej påbörjad	Delår 2023 Inga pågående aktiviteter.
Försälja fastighet Jakobsberg 18:11 Beskrivning att till marknadsmässiga villkor försälja fastigheten Jakobsberg 18:11 och återkomma till behörigt organ för godkännande av försäljningsvillkor. Diariernr LS 2017-0677 Löpande Beslutat av Regionfullmäktige 2017 Uppdragstyp Beslut löpande Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Pågående med avvikelser	Delår 2023 En utredning avseende fastighetsmässiga och ekonomiska konsekvenser av olika utvecklingsscenarier har genomförts under 2022 under ledning av RLK. Vidare utredning avvaktas.
Utreda avyttring av mark inom akutsjukhusens områden Beskrivning att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda förutsättningar för att avyttra del av markreserver inom akutsjukhusens områden Diariernr LS 2017-0452 Mål och budget 2018 nr 20 Beslutat av Regionfullmäktige 2018 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Pågående enligt plan	Delår 2023 Tomrättsinnehavaren i Huddinge har erbjudits att förvärva fastigheten Medicinaren 19 till ett belopp motsvarande den värdering som gjorts. Uppdrag till regionstyrelsen i budget 2023 ang genomlysning av ärendet försäljning av Medicinaren 19 gör att försäljningsarbetet nu pausats.
Genomföra en försäljning av Berga naturbruksgymnasium	 Genomförd	Delår 2023

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>Beskrivning att uppdra åt landstingsstyrelsen att genomföra en försäljning av Berga naturbruksgymnasium, innefattande såväl skolverksamheten som fastigheterna Västerhaninge-Berga 7:8 och Stav 1:24 på vilka Berga naturbruksgymnasium är beläget, samt att vidta de åtgärder som i övrigt påkallas med anledning av detta.</p> <p>Diariernr LS 2016-0188</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2018</p> <p>Uppdragstyp Beslut löpande</p> <p>Uppdraget beräknas avslutas 3:e kvartalet 2023</p>		<p>Försäljningen av Berga naturbruksgymnasium, skolverksamhet samt tillhörande fastighet slutfördes 230815.</p>
<p>Fullfölja åtagandet enligt markanvisningsavtalet, Solna Haga 4:17</p> <p>Beskrivning Uppdra åt Regionstyrelsen att fullfölja åtagande enligt markanvisningsavtal för del av fastigheten Solna Haga 4:17 i Solna kommun till Atrium Ljungberg AB</p> <p>Diariernr RS 2019-0022</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2019</p> <p>Uppdragstyp Beslut löpande</p> <p>Uppdraget beräknas avslutas N/A</p>	 Pågående enligt plan	<p>Delår 2023</p> <p>Arbetet med markanvisningen och framtagande av detaljplan pågår planenligt. Markanvisningsavtalet förlängdes med ytterligare två år under hösten 2022.</p>
<p>Besluta om kommande fastighetsbildning, Solna Haga 4:17</p> <p>Beskrivning Uppdra åt Regionstyrelsen att besluta om kommande fastighetsbildning och fastighetsöverlåtelse till Stockholms stad i enlighet med de villkor som anges i markanvisningsavtalet för del av fastigheten Solna Haga 4:17 i Solna kommun till Atrium Ljungberg AB.</p> <p>Diariernr RS 2019-0022</p> <p>Beslutat av Regionfullmäktige 2019</p>	 Pågående enligt plan	<p>Delår 2023</p> <p>Beslut om fastighetsbildning och villkor för fastighetsöverlåtelsen kan inte ske förrän detaljplanen är framtagen och godkänd vilket ännu inte skett.</p>

Uppdrag	Status	Kommentar
Uppdragstyp Beslut löpande Uppdraget beräknas avslutas N/A		
Försälja fastighet Husby 3:35 i Österåker Beskrivning Försälja fastighet Husby 3:35 i Österåker Diariernr LS 2016-0257 Mål och budget 2017 nr 39 Beslutat av Regionfullmäktige 2017 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Pågående enligt plan	Delår 2023 Planarbete pågår fortfarande under Österåkers kommuns ledning.
Försälja fastighet Söderbymalm 3:401 Beskrivning att till marknadsmässiga villkor försälja fastigheten Söderbymalm 3:401 Diariernr LS 2017-0677 Löpande Beslutat av Regionfullmäktige 2017 Uppdragstyp Beslut löpande Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Pågående med avvikelser	Delår 2023 En utredning avseende fastighetsmässiga och ekonomiska konsekvenser av olika utvecklingsscenarier har genomförts under ledning av RLK. Fortsatt arbete avvaktar resultatet av utredningsuppdrag i budget 2023 ang Nytt sjukhus i Handen.

1.1.2 Hållbar investeringsutveckling

Uppdrag	Status	Kommentar
I FSN:s verksamhetsplan 2022 avsätta 150 miljoner kronor i ett exploateringsprojekt för framtagande av detaljplan, inklusive framtagande av erforderliga underlag och utredningar och projektering. Beskrivning Fastighets- och servicenämnden ges i uppdrag att i verksamhetsplan 2022 sätta av 150 miljoner kronor i ett exploateringsprojekt för framtagande av detaljplan, inklusive framtagande av erforderliga underlag och utredningar och projektering.	 Pågående enligt plan	Delår 2023 Arbetet med framtagande av detaljplan 1 i Norra Hagastaden inklusive övergripande utredningar pågår och fortskrider enligt plan. Avsättningen av medel rymms inom balansräkningen.

Uppdrag	Status	Kommentar
Diariern RS 2020-0775 Beslutat av Regionfullmäktige 2022 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas N/A		

1.2 Behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet

1.2.1 En hälso- och sjukvård av god kvalitet

Uppdrag	Status	Kommentar
Återställa slutenvårdsplatser på Huddinge sjukhusområde Beskrivning att uppdra åt landstingsstyrelsen att i samverkan med Karolinska Universitetssjukhuset återställa tomställda och kontoriserade slutenvårdsplatser på Huddinge sjukhusområde för vårdändamål Diariern LS 2017-0452 Mål och budget 2018 nr 23 Beslutat av Regionfullmäktige 2018 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Pågående enligt plan	Delår 2023 Fastighetsverksamheten arbetar med de till målet kopplade uppdragen gällande slutenvårdsplatser på Huddinge sjukhusområde.
Fortsätta ny- och ombyggnationen vid Sankt Görans sjukhus Beskrivning att uppdra åt Locum AB att fortsätta ny- och ombyggnationen av Vårdavdelningar och behandling vid Sankt Görans sjukhus med en ny färdigställandetid till år 2022 Diariern LS 2017-1137 Löpande Beslutat av Regionfullmäktige 2018 Uppdragstyp Beslut löpande Uppdraget beräknas avslutas 4:e kvartalet 2023	 Pågående enligt plan	Delår 2023 Projektet fortskrider enligt plan och inom den av fullmäktige i november 2019 beslutade budgetramen.
Utreda förutsättningarna för nybyggnation av ett närsjukhus i Handen	 Pågående enligt plan	Delår 2023 Arbete med utredningen är påbörjat. Konsulter är under upphandling.

Fastighet och
servicenämnden/Fastighetsverksamheten

Sammanställning A1 Fullmäktigeuppdrag

Uppdrag	Status	Kommentar
Beskrivning Fastighets- och servicenämnden uppdras att utreda förutsättningarna för nybyggnation av ett närsjukhus i Handen. Diariernr RS 2022-0123 Beslutat av Regionfullmäktige 2023 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas N/A		

1.3 En hållbar regional utveckling

1.3.1 Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter

Uppdrag	Status	Kommentar
Indexuppräknas Landstingsfastigheter Stockholms hyresavtal med 8,0 procent 2023 Beskrivning Fastighets- och servicenämnden uppdras att indexuppräknas Landstingsfastigheter Stockholms hyresavtal med 8,0 procent 2023. Beslutat av Regionfullmäktige 2023 Uppdragstyp Beslut löpande Uppdraget beräknas avslutas 2:a kvartalet 2023	 Genomförd	Delår 2023 Indexhöjningen 2023 är genomförd med 8% för de hyresavtal som ska KPI-regleras.

1.3.2 Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen

Uppdrag	Status	Kommentar
Justera avgifterna på regionens parkeringsplatser Beskrivning Fastighets- och servicenämnden ska justera avgifterna på regionens parkeringsplatser i syfte att harmonisera med omkringliggande avgiftsnivåer samt att dygnspriser aldrig ska vara lägre än kostnaden att resa kollektivt. Diariernr RS 2019-0829 Beslutat av Regionfullmäktige 2020	 Genomförd	Delår 2023 Avgifterna är marknadsanpassade och höjningen genomförd för besökare.

Fastighet och
servicenämnden/Fastighetsverksamheten

Sammanställning A1 Fullmäktigeuppdrag

Uppdrag	Status	Kommentar
Uppdraget beräknas avslutas N/A		

Fastighet och servicenämnden/Fastighetsverksamheten

**Bilaga 1: Sammanställning mål, risker, kontroller och åtgärder,
Delår**

Innehållsförteckning

1	Läsanvisning	3
2	Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019.....	4
3	Ett resultat i balans	5
4	2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta	6
5	Hållbar investeringsutveckling.....	8
6	Kärnverksamhet ska prioriteras	9

1 Läsanvisning

Bilaga 1 ger en övergripande sammanställning av risker, åtgärder och kontroller samt hur dessa kopplar till målen för verksamheten. Nedan förklaras de olika nivåer som utgör bedömningen för riskernas nivå, kontrollernas status och åtgärdernas status och riskreducerande effekt.

Risknivå

- Mycket hög (röd) - Ej acceptabla risker. Åtgärder måste finnas för att sänka risknivån så långt det är möjligt. Avvikelse måste motiveras.
- Hög (orange) - Risker tolereras enbart då åtgärder eller kontroller inte är praktiskt genomförbara eller ekonomiskt försvarbara. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Medelhög (gul) - Risker tolereras enbart om kostnader för åtgärder och kontroller överstiger nyttan. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Låg (grön) - Risker accepteras generellt utan åtgärd men ska bevakas. Nödvändigt att visa att de bibehålls på denna nivå.
- Mycket låg (ljusgrön) - Risker accepteras utan åtgärd.

Åtgärder

Status beskriver hur väl arbetet med åtgärder följer åtgärdsplanen.

- Streck, ej påbörjad
- Grön, enligt plan
- Gul, merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår
- Röd, åtgärd ej enligt plan

Effekt av åtgärd beskriver hur väl de åtgärder som genomförts har haft önskad riskreducerande effekt.

- Streck, ej bedömt
- Grön, bedöms ge önskad effekt
- Gul, att uppnå önskad effekt bedöms som osäkert
- Röd, bedöms inte få önskad effekt

Kontroller

Status beskriver om kontrollen är genomförd och om det finns avvikelser.

- Streck, kontrollen ej planerad att genomföras under perioden eller kommer att genomföras under kommande period/er.
- Grön, kontrollen är genomförd utan avvikelser
- Gul, kontrollen är genomförd med avvikelser
- Röd, kontrollen är inte genomförd

2 Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

Risk	Kontroll	Kommentar	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Risk för att implementering av ökade klimatkrav kan försenas på grund av komplexitet och ökade kostnader. —					

3 Ett resultat i balans

Risk	Kontroll	Komm entar	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Risk för felaktiga externa betalningar →	Namn Godkännande och attest enl delegation, redovisning av UE i pågående entreprenadprojekt, Betalkontroll. Frekvens Regelmässigt.				
Namn Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen →	Namn Regelmässiga avstämningar Frekvens Regelmässigt				

4 2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

Risk	Kontroll	Kommentar	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Risk för extraordinär händelse 	Namn Risk för extraordinär händelse ingår i planeringen vid nybyggnation. Frekvens Vid planering inför nybyggnation. Riskanalyser genomförs i samband med nybyggnation och dokumenteras i systemhandlingar för relevant projekt.	●			
	Namn Begränsa risken med hjälp av Locums implementerade och publicerade krisberedskapsrutiner Frekvens Vid behov	●			
	Namn Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser Frekvens Löpande	●			
	Namn Genomföra åtgärder utifrån genomförda KRSA Frekvens Årligen	●			
	Namn Planering inför eventuell värmebölja Frekvens Årligen	●			

Risk	Kontroll	Komm entar	Åtgärd	Status	Effekt
			Namn Området "Säkerhet och robusthet" ingår i Ledningens aktivitetsplan Startdatum 2023-01-01 Slutdatum 2023-12-31		
Namn Outsourcing av tjänster innebär ökad säkerhetsrisk. —					
Namn Risk för ökad hotbild i vårdfastigheter. —					

5 Hållbar investeringsutveckling

Risk	Kontroll	Kommentar	Åtgärd	Status	Effekt
<p>Namn Brist på rätt erfarenhet och kompetens i bygg- och fastighetsbranschen.</p> <p> →</p>	<p>Namn Kommunikation inför kommande uppdrag</p> <p>Frekvens Kontinuerliga kommunikationsinsatser samt specifika insatser inför kommande uppdrag.</p>	●			
<p>Namn Ökade kostnader för material och tjänster.</p> <p> →</p>	<p>Namn Aktiviteter inom olika områden pågår och planeras för att minska konsekvenserna av risken.</p> <p>Frekvens Kontinuerligt</p>	●			

6 Kärnverksamhet ska prioriteras

Risk	Kontroll	Kommentar	Åtgärd	Status	Effekt
<p>Namn Risk för olyckor, bristande säkerhet och oegentligheter i pågående byggprojekt och driftentreprenader.</p> <p> →</p>	<p>Namn Ordnings- och skyddsregler för byggarbetsplatser följs upp tillsammans med relevanta leverantörer.</p> <p>Frekvens Uppföljning och kontroller genomförs kontinuerligt.</p>				
	<p>Namn Fortsatt samarbete i organisationen Samverkan för noll olyckor i byggbranschen.</p> <p>Frekvens Löpande</p>				
	<p>Namn Arbetsmiljörevisioner, byggplatskontroller och personalliggare på byggarbetsplatser.</p> <p>Frekvens Kontroller pågår kontinuerligt för samtliga som vistas på byggarbetsplatserna.</p>				
	<p>Namn Kontinuerligt genomföra utbildning för ramavtalade leverantör avseende Locums styrdokument fastigheter</p> <p>Frekvens Utbildningar genomförs löpande.</p>				
	<p>Namn Uppföljning av arbetsmiljön på byggarbetsplatser, arbetsmiljöronder</p> <p>Frekvens Uppföljning och kontroller genomförs kontinuerligt.</p>				

Fastighet och servicenämnden/Fastighetsverksamheten

Fördjupad sammanställning av mål, risker, kontroller och åtgärder, delår

Innehållsförteckning

1	Läsanvisning	3
2	Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019.....	4
2.1	Risk för att implementering av ökade klimatkrav kan försenas på grund av komplexitet och ökade kostnader.	4
3	Ett resultat i balans	5
3.1	Risk för felaktiga externa betalningar.....	5
3.2	Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen.....	6
4	2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta	7
4.1	Risk för extraordinär händelse	7
4.2	Outsourcing av tjänster innebär ökad säkerhetsrisk.	10
4.3	Risk för ökad hotbild i vårdfastigheter.	10
5	Hållbar investeringsutveckling.....	12
5.1	Brist på rätt erfarenhet och kompetens i bygg- och fastighetsbranschen.	12
5.2	Ökade kostnader för material och tjänster.	12
6	Kärnverksamhet ska prioriteras	14
6.1	Risk för olyckor, bristande säkerhet och oegentligheter i pågående byggprojekt och driftentreprenader.	14

1 Läsanvisning

Detta är en fördjupad sammanställning av risker, åtgärder och kontroller samt hur dessa kopplar till målen för verksamheten. Nedan förklaras de olika nivåer som utgör bedömningen för riskernas nivå, kontrollernas status och åtgärdernas status och riskreducerande effekt.

Risknivå

- Mycket hög (röd) - Ej acceptabla risker. Åtgärder måste finnas för att sänka risknivån så långt det är möjligt. Avvikelse måste motiveras.
- Hög (orange) - Risker tolereras enbart då åtgärder eller kontroller inte är praktiskt genomförbara eller ekonomiskt försvarbara. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Medelhög (gul) - Risker tolereras enbart om kostnader för åtgärder och kontroller överstiger nyttan. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Låg (grön) - Risker accepteras generellt utan åtgärd men ska bevakas. Nödvändigt att visa att de bibehålls på denna nivå.
- Mycket låg (ljusgrön) - Risker accepteras utan åtgärd.

Åtgärder

Status beskriver hur väl arbetet med åtgärder följer åtgärdsplanen.

- Streck, ej påbörjad
- Grön, enligt plan
- Gul, merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår
- Röd, åtgärd ej enligt plan

Effekt av åtgärd beskriver hur väl de åtgärder som genomförts har haft önskad riskreducerande effekt.

- Streck, ej bedömt
- Grön, bedöms ge önskad effekt
- Gul, att uppnå önskad effekt bedöms som osäkert
- Röd, bedöms inte få önskad effekt

Kontroller

Status beskriver om kontrollen är genomförd och om det finns avvikelser.

- Streck, kontrollen ej planerad att genomföras under perioden eller kommer att genomföras under kommande period/er.
- Grön, kontrollen är genomförd utan avvikelser
- Gul, kontrollen är genomförd med avvikelser
- Röd, kontrollen är inte genomförd

2 Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

2.1 Risk för att implementering av ökade klimatkrav kan försenas på grund av komplexitet och ökade kostnader.

105382	Riskvärde 12	Riskbeskrivning Nya krav (nationella och eu-rättsliga) i syfte att nå en harmonisering av klimatarbetet.
	Sannolikhet 4	Konsekvens Att vi inte uppnår regionens och FSN's klimatmål och därmed inte fullt ut kan bidra i det globala klimatarbetet.
	Konsekvens 3	

Kommentar

Ny identifierad risk beslutad 29 augusti 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem alternativt planeras begränsade åtgärder i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande interna utvecklingsprojekt.

3 Ett resultat i balans

3.1 Risk för felaktiga externa betalningar

87482	Riskvärde 8	Riskbeskrivning Risk för att felaktiga betalningar genomförs till exempelvis leverantörer eller anställda (i form av löner)
	Sannolikhet 2	Konsekvens Om tillräckliga kontroller och åtgärder inte vidtas kan oegentligheter i form av obehöriga betalningar förekomma. Detta kan leda till såväl
	Konsekvens 4	ekonomisk skada som förtroendeskada.

Kommentar

Ny obligatorisk risk/kontrollområde 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Godkännande och attest enl delegation, redovisning av UE i pågående entreprenadprojekt, Betalkontroll.

Frekvens

Regelmässigt.

Beskrivning

Kontroller av att bilagda fakturaverifikat är korrekta genomförs enligt delegation av godkännande part och attestanter.

Betalkontroll är en tjänst – upphandlad via Region Stockholm – som driftsattes på Locum i juni 2022. Betalkontroll kontrollerar betalningsmottagaren avseende bland annat F-skatt, bluffbolag och skuldrating samt kontrollerar även utgående transaktioner så att inga dubbelbetalningar görs etc.

För byggprojekt är blankett "Redovisning av underentreprenör (UE) inom pågående entreprenadprojekt" uppdaterad med att ifylld blankett ska inkludera uppgift om restförd skatteskuld.

Kommentar

Locums processer och rutiner tillämpas. Blankett "Redovisning av underentreprenör (UE) inom pågående entreprenadprojekt" kommer att utgå i framtida upphandlade entreprenader, då en ny rutin för stickprovskontroll har tagits fram.

3.2 Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen

87483	Riskvärde 6	Riskbeskrivning Risk för att finansiella rapporter som månadsrapport, delårsrapport, årsredovisning, verksamhetsberättelse etc. inte är tillförlitliga och inte ger en rättvisande bild av verksamheten.
	Sannolikhet 2	Konsekvens Användare av den finansiella informationen kan fatta beslut på felaktiga grunder. Detta kan leda till såväl ekonomisk skada som förtroendeskada.
	Konsekvens 3	

Kommentar

Ny obligatorisk risk/kontrollområde 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem.

Kontroll

Status

Namn

Regelmässiga avstämningar

Frekvens

Regelmässigt

Beskrivning

Locum har infört en rutin där ekonomidirektör undertecknar avstämda balansräkningar för Locum AB och Landstingsfastigheter Stockholm.

Därutöver upprättas två årliga prognoser som utfallet jämförs mot, samt motpartsavstämningar i samband med budget och prognoser.

Innan boksluten rapporteras samlas redovisningsansvariga, controllers, redovisningschef samt ekonomidirektör för ett avstämningsmöte.

Kommentar

Locums processer och rutiner tillämpas.

4 2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

4.1 Risk för extraordinär händelse

37674	Riskvärde	Riskbeskrivning
	20	Allvarlig störning eller risk för allvarlig störning i viktig samhällsfunktion som kräver skyndsam insats. Exempelvis avbrott i dricksvattenförsörjning eller elförsörjning, händelser kopplade till extremväder/klimatförändringar (ex. storm, regn, snöfall, översvämning), pandemier samt konsekvenser av säkerhetspolitiskt läge, terrorattack, spionage eller krig.
	Sannolikhet	Konsekvens
	5	4
	Konsekvens	Konsekvens
	4	Kund kan inte bedriva sin verksamhet och/eller att Locum inte kan genomföra sina uppdrag

Kommentar

Risken kvarstår. Nämndens fastighetsverksamhet utförs av Locum via uppdrag. Locum arbetar aktivt med krishantering och riskhantering för att uppnå en ökad driftsäkerhet vid sjukhusen. De åtgärder som vidtagits både i form av tekniska förbättringar och ökad beredskap med tillfälliga stödresurser har visat sig ha effekt.

Förmågan att hantera extraordinära händelser inom vårdfastigheterna bedöms som mycket god. Dock är Locum starkt beroende av att samhället i övrigt fungerar exempelvis vad gäller extern försörjning av el, fjärrvärme, vatten, fjärrkyla, avfallshantering och medicinska gaser. Samhällets beredskap för långvariga avbrott i t ex vattenförsörjning är inte hållbar. Att förbättra robustheten är oerhört kostsamt och det är därför viktigt att investeringar görs på de sjukhus och för de vårdverksamheter som är mest prioriterade. Fram tills dess regionens vårdgivare har presenterat sina prioriteringar tar Locum egna initiativ och har därför påbörjat utredningar för att se hur en tillfredsställande robusthet ska kunna uppnås för valda kritiska media.

Kontroll

Status

Namn

Risk för extraordinär händelse ingår i planeringen vid nybyggnation.

Frekvens

Vid planering inför nybyggnation.

Riskanalyser genomförs i samband med nybyggnation och dokumenteras i systemhandlingar för relevant projekt.

Beskrivning

Planeringsunderlag inför nybyggnation utgår bland annat från Boverkets konstruktionsregler och Den robusta sjukhusbyggnaden - En vägledning för driftsäkra sjukhusbyggnader (MSB).

Kommentar

Riskanalyser genomförs i samband med nyproduktion och dokumenteras i systemhandlingar för projektet. Genomförs där det är relevant.

Namn

Begränsa risken med hjälp av Locums implementerade och publicerade krisberedskapsrutiner

Frekvens

Vid behov

Beskrivning

I rutinerna ingår bland annat kriskommunikationsplan, Kommunikatör i beredskap (KIB), Raketutbildning för berörda, genomförande av krisövningar etc. Locum deltar även i sjukhusens krisövningar vid behov.

Kommentar

Locums processer och rutiner tillämpas. En översyn av den övergripande krisledningsplanen genomfördes utifrån erfarenheter från pandemin. Uppdatering av befintliga kris- och kontinuitetsplaner samt övningar pågår regelbundet. Nya risk- och sårbarhetsanalyser (KRSA) med åtgärdsförslag togs fram i november 2022. Det har även genomförts leveransförmågebedömningar hos driftentreprenörer, resursplanering med back-up lösningar etc. Lokala krisledningsplaner finns på plats.

Namn

Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser

Frekvens

Löpande

Beskrivning

Begränsa risken genom att kontinuerligt ta fram kontinuitetsplaner, genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, redovisa åtgärdsbehov i samband med investeringsplaneringen, genomföra åtgärder för att säkerställa en robust drift av sjukhusen.

Kommentar

Regionen har beslutat vilka sjukhus som ska prioriteras. GAP-analyser kommer att göras för dessa sjukhus, gentemot kraven (brons, silver och guld) i det Robusta sjukhuset, planering av åtgärder genomförs utifrån analysen. I samband med om-, till-, och nybyggnadsprojekt som genomförs av andra skäl genomförs robusthetshöjande åtgärder. Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät genomförs enligt plan.

Kontroll**Status****Namn**

Genomföra åtgärder utifrån genomförda KRSA

Frekvens

Årligen

Beskrivning

Åtgärdsbehov utifrån genomförda klimat-, risk- och sårbarhetsanalyser redovisas i samband med investeringsplaneringen.

Kommentar

Regionen har beslutat vilka sjukhus som ska prioriteras. GAP-analyser kommer att göras för dessa sjukhus, gentemot kraven (brons, silver och guld) i det Robusta sjukhuset, planering av åtgärder genomförs utifrån analysen. I samband med om-, till-, och nybyggnadsprojekt som genomförs av andra skäl genomförs robusthetshöjande åtgärder. Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät genomförs enligt plan.

Namn

Planering inför eventuell värmebölja

Frekvens

Årligen

Beskrivning

Årlig planering inför eventuell värmebölja under sommarperioden.

Kommentar

Locums processer och rutiner tillämpas.

Åtgärd**Namn**

Området "Säkerhet och robusthet" ingår i Ledningens aktivitetsplan

Startdatum

2023-01-01

Slutdatum

2023-12-31

Status**Effekt av åtgärd**

Åtgärd

Åtgärdsbeskrivning

Även inför 2023 ingår området "Säkerhet och robusthet" i Locums ledningsgrupps aktivitetsplan:

För att öka robustheten i våra fastigheter gentemot ökade risker utifrån klimatförändringar och ett försämrat säkerhetspolitiskt läge ska det tas fram ta fram en åtgärdsplan som på kort- och lång sikt redovisar åtgärder som ökar robustheten och cybersäkerheten i byggnader och system.

Planen kommer utifrån ökade krav på fysisk och digital säkerhet, redundans och civilt försvar vara tidsatt och innehålla prioriteringar och ekonomiska konsekvenser av genomförandet.

Kommentar

Regionen har beslutat vilka sjukhus som ska prioriteras. GAP-analyser kommer att göras för dessa sjukhus, gentemot kraven (brons, silver och guld) i det Robusta sjukhuset, planering av åtgärder genomförs utifrån analysen. I samband med om-, till-, och nybyggnadsprojekt som genomförs av andra skäl genomförs robusthetshöjande åtgärder. Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät genomförs enligt plan.

4.2 Outsourcing av tjänster innebär ökad säkerhetsrisk.

	Riskvärde	Riskbeskrivning
105287	12	Brist på Inhouse kompetens ökar risken för sårbarhet
	Sannolikhet 4	Konsekvens Säkerhetskänslig information sprids.
	Konsekvens 3	Flera externa personer får tillträde till känsliga utrymme.

Kommentar

Ny identifierad risk beslutad 29 augusti 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem alternativt planeras begränsade åtgärder i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande interna utvecklingsprojekt.

4.3 Risk för ökad hotbild i vårdfastigheter.

	Riskvärde	Riskbeskrivning
105288	12	Risk för skadegörelser, hot och våld på vårdfastigheter.
	Sannolikhet 4	Konsekvens Ökade kostnader för skalskydd och ökad säkerhet, ställer nya krav på utformning av vårdlokaler.
	Konsekvens 3	

Kommentar

Ny identifierad risk beslutad 29 augusti 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt. Vid behov planeras och implementeras nya rutiner och kontrollmoment i Locums ledningssystem alternativt planeras begränsade åtgärder i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande interna utvecklingsprojekt.

5 Hållbar investeringsutveckling

5.1 Brist på rätt erfarenhet och kompetens i bygg- och fastighetsbranschen.

68618	Riskvärde 16	Riskbeskrivning Risk för bristande tillgång till rätt kompetens hos leverantörer/entreprenörer.
	Sannolikhet 4	Konsekvens Tidsförskjutningar, kvalitetsbrister och ökade kostnader för genomförande av byggprojekt.
	Konsekvens 4	Konsekvens Kvalitetsbrister och ökade kostnader för fastighetsförvaltning. Kan inte säkerställa driften av sjukhus.

Kommentar

Risken kvarstår. Aktiviteter för att minska risken pågår kontinuerligt, bland annat med olika former av kommunikationsinsatser.

Kontroll

Status

Namn

Kommunikation inför kommande uppdrag

Frekvens

Kontinuerliga kommunikationsinsatser samt specifika insatser inför kommande uppdrag.

Beskrivning

Genomföra olika former av kommunikationsinsatser inför kommande uppdrag.

Kommentar

Kommunikationsinsatser genomförs enligt plan, bland annat med samarbeten i olika branschorganisationer, i huvudsak Byggherrarna, inlägg i sociala medier och information på locum.se. Administrativa föreskrifter (AF) inför upphandling har uppdaterats med högre och tydligare ställda krav på entreprenörer/leverantörer.

5.2 Ökade kostnader för material och tjänster.

83125	Riskvärde 20	Riskbeskrivning Det säkerhetspolitiska läget samt följderna av pandemin leder till brist på material och ökade tillverkningskostnader vilket i sin tur leder till ökade priser.
	Sannolikhet 5	Konsekvens Tidsförskjutningar, kvalitetsbrister och ökade kostnader för byggprojekt, fastighetsförvaltning och lagerhållning. Vissa projekt försenas eller kan inte genomföras, färre investeringar genomförs.
	Konsekvens 4	

Kommentar

Risken kvarstår.

Kontroll**Status****Namn**

Aktiviteter inom olika områden pågår och planeras för att minska konsekvenserna av risken.

Frekvens

Kontinuerligt

Beskrivning

Exempelvis dialoger med entreprenörer och branschorganisationer, eventuell lagerhållning av vissa varor/produkter, möjliga försäkringslösningar.

Kommentar

Arbete pågår enligt plan.

6 Kärnverksamhet ska prioriteras

6.1 Risk för olyckor, bristande säkerhet och oegentligheter i pågående byggprojekt och driftentreprenader.

37675	Riskvärde 12	Riskbeskrivning Risk för att inte hela leverantörskedjan följer ställda krav avseende mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, arbetsmiljö, säkerhet, miljö och antikorrupcion.
	Sannolikhet 3	Konsekvens
	Konsekvens 4	Att det inom leverantörskedjan för byggprojekt och driftentreprenader exempelvis förekommer; diskriminering, trakasserier, tvångsarbete, givande och tagande av muta, kränkningar av barns rättigheter, olyckor, obehöriga på området.

Kommentar

Risken kvarstår. Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt.

Kontroll

Status

Namn

Ordnings- och skyddsregler för byggarbetsplatser följs upp tillsammans med relevanta leverantörer.

Frekvens

Uppföljning och kontroller genomförs kontinuerligt.

Beskrivning

Begränsa risken genom att ordnings- och skyddsregler för byggarbetsplatser finns framtagna och löpande följs upp tillsammans med relevanta leverantörer.

Kommentar

Uppföljning genomförs enligt rutin i Handbok Byggprojektledning.

Namn

Fortsatt samarbete i organisationen Samverkan för noll olyckor i byggbranschen.

Frekvens

Löpande

Beskrivning

Begränsa risken genom ett fortsatt arbete i organisationen Håll nollan där Locum är en av initiativtagarna och aktörerna för Samverkan för noll olyckor i

byggbranschen. Håll Nollan <http://hallnollan.se/> är en uppmaning och en påminnelse om en av de absolut viktigaste frågorna för oss som jobbar i bygg- och fastighetsbranschen i Sverige – att ingen ska skada sig på våra byggarbetsplatser.

Kommentar

Locum deltar även 2023. Den 19 september genomförs Håll Nollans "Säkerhetspusher" på projektområde Sjukhusen samt på projektområde Danderyd/Norrtälje. Flera av Locums medarbetare är engagerade i Håll Nollans arbete, bland annat i styrelsen och i styrgrupper.

Namn

Arbetsmiljörevisioner, byggplatskontroller och personalliggare på byggarbetsplatser.

Frekvens

Kontroller pågår kontinuerligt för samtliga som vistas på byggarbetsplatserna.

Beskrivning

Begränsa risken genom att säkerställa att kontroller och revisioner avseende uppföljning fortgår kontinuerligt.

Arbetsmiljörevisioner genomförs på samtliga projektområden.

Förebyggande arbete för att motverka risken för oegentligheter på Locums byggarbetsplatser:

* Byggplatskontroller genomförs genom oannonserade platsbesök där giltigt ID06 i kombination med giltig legitimation kontrolleras. Giltigt arbetstillstånd kontrolleras vid behov. Samtliga som befinner sig på arbetsplatsen kontrolleras. Entreprenörer/underentreprenörer kontrolleras och jämförs med de som är anmälda till Locums projektledning. Kontrollerna utförs av upphandlat säkerhetsföretag.

* Tillse att personalliggare finns på byggarbetsplatser enligt Skatteverkets krav.

Kommentar

- Byggplatskontroller fortgår enligt avtal.
 - Arbetsmiljörevisioner genomförda på samtliga projektområden under 2022. Arbetsmiljörevisioner kommer att genomföras även under 2023, enligt 2022 års upplägg.
 - Blankett "Lista underentreprenörer på byggarbetsplatsen" är uppdaterad. Huvudentreprenör är ansvarig för att dessa uppgifter tillhandahålls Locum.
 - Blankett "Redovisning av underentreprenör (UE) inom pågående entreprenadprojekt" kommer att utgå i framtida upphandlade entreprenader, då en ny rutin för stickprovskontroll har tagits fram.
-
-

Kontroll**Status****Namn**

Kontinuerligt genomföra utbildning för ramavtalande leverantör avseende Locums styrdokument fastigheter

Frekvens

Utbildningar genomförs löpande.

Beskrivning

Utbildning för ramavtalade leverantörer avseende Locums Styrdokument fastigheter genomförs löpande.

Kommentar

Regelmässiga utbildningar av leverantörer samt uppföljning och erfarenhetsutbyte internt och tillsammans med leverantörer fortgår kontinuerligt.

Namn

Uppföljning av arbetsmiljön på byggarbetsplatser, arbetsmiljöronder

Frekvens

Uppföljning och kontroller genomförs kontinuerligt.

Beskrivning

Begränsa/eliminera risken genom uppföljning av arbetsmiljön på byggarbetsplatser genom arbetsmiljöronder och stickprovskontroller.

Kommentar

Uppföljning genomförs regelmässigt och rutiner utvecklas kontinuerligt.

- Utbildning "Brandfarliga heta arbeten" genomförs för projektledare februari 2023.
- Utbildning Bas-P kommer att genomföras våren 2023, en utbildning som genomförs med ett regelbundet intervall ungefär vart tredje år.
- Utbildningen Brandfarliga heta arbeten genomförd i februari 2023 för projektavdelningens medarbetare.
- Utbildning Bas-P upphandlad, tre utbildningstillfällen med 20 deltagare/tillfälle, start i oktober 2023.

Fastighet och servicenämnden/Fastighetsverksamheten

Plan för intern kontroll, delår

Delår 2023

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Intern kontroll.....	4
2.1	Styr- och kontrollmiljö	4
2.2	Riskbedömning	4
2.3	Kontrollaktiviteter	5
2.4	Information och kommunikation.....	5
2.5	Övervakning och uppföljning.....	6
2.5.1	Uppföljning	6
2.5.2	Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll	6
2.5.3	Hantering av brister och avvikelser	7
3	Sammanställning av risker.....	8

1 Bakgrund

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) ska varje nämnd inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § samma lag har lämnats över till någon annan.

Region Stockholm har, utifrån kommunallagen, beslutat om riktlinjer för intern kontroll för Region Stockholm (RS 2022-0326). Riktlinjen utgår från COSO-modellen, vilket innebär att systematiskt arbeta med att förutse risker och möjligheter samt att hantera och kommunicera dessa.

Region Stockholms arbete med intern kontroll syftar till att proaktivt säkerställa att verksamheten i enlighet med vad fullmäktige beslutar:

- uppnår fastställda mål och utför sitt uppdrag
- når långsiktig varaktighet och hållbarhet
- bedrivs ändamålsenligt, säkert och effektivt
- följer tillämpliga lagar, beslut, föreskrifter, avtal, styrande dokument med mera
- har tillförlitlig rapportering och information

2 Intern kontroll

Nämnden/bolaget tar i samband med budget och verksamhetsplanering fram en plan för intern kontroll. Denna plan uppdateras och följs sedan upp som ett led i den löpande rapporteringen och uppföljningen. Planen för intern kontroll utgör nämndernas och bolagens redovisning av arbetet med den interna kontrollen och är en försäkran om att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig intern kontroll.

2.1 Styr- och kontrollmiljö

Styr- och kontrollmiljön är omgivningen som den interna styrningen och kontrollen verkar i och påverkas av, det vill säga fundamentet för nämnden/bolagets arbete med risk och intern kontroll. Exempel på detta är organisationskulturen, ledningens agerande, policys, riktlinjer och andra styrande dokument.

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för den interna kontrollen inom verksamhetsområdet med utgångspunkt i beslut fattade av regionsfullmäktigefullmäktige och regionstyrelsen. Nämnden har uppdragit åt Locum AB att genomföra fastighetsverksamheten inom nämndens ansvar.

Locum AB genomför den interna kontrollen för nämndens fastighetsverksamhet. Den interna kontrollen – utifrån Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens riktlinje för intern kontroll – är inarbetad i Locums verksamhetsstyrning och det certifierade ledningssystemet [1].

Locum omcertifierades enligt krav i ISO 9001 (kvalitet) och 14001 (miljö) i september 2022, utan avvikelser, uppföljande revision genomförs under september 2023.

[1] En tredjepartscertifierad styr- och kontrollmiljö med omvärlds- och intressentanalyser, riskbedömning, kontroller och åtgärder, information och kommunikation samt övervakning, uppföljning, granskningar och analyser.

2.2 Riskbedömning

Riskbedömning handlar om hur risker för verksamheten identifieras, värderas och hanteras. Inom Region Stockholm används följande riskkategorier:

- Strategiska risker
- Ekonomiska risker
- Operativa risker
- Regelefterlevnadsrisker

Omvärldsanalys

Omvärldsanalys med betydande trender, möjligheter och risker har setts över och justerats för såväl fastighetsverksamheten i Fastighets- och servicenämnden som för Locum AB.

Omvärldsanalysen beslutades vid styrelse- samt nämndmöte den 29 augusti 2023.

Betydande trender

- Ändrat säkerhetspolitiskt läge
- Klimatförändringar

- Värderingsförändringar
- Snabb utveckling inom teknik och digitala tjänster
- Fortsatt ökad globalisering
- Utmanande ekonomiskt läge.

Risker

Risker för fastighetsverksamheten i FSN sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. Väsentliga risker kvarstår med tidigare riskvärdering, tre risker tillkom:

- Outsourcing av tjänster innebär ökad säkerhetsrisk, riskvärde 20
- Risk för att implementering av ökade klimatkrav kan försenas på grund av komplexitet och ökade kostnader, riskvärde 12
- Risk för ökad hotbild i vårdfastigheter, riskvärde 12.

Sammanlagt 9 väsentliga risker.

2.3 Kontrollaktiviteter

Utifrån riskanalysen prioriteras vilka kontroller och åtgärder som ska utföras för att acceptera, begränsa, dela eller eliminera riskerna för att uppnå en acceptabel risknivå. Kontroller och åtgärder ska också säkerställa beredskap för att hantera och reagera på oönskade situationer.

Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment inarbetas i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder planeras i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivs som bolagsövergripande interna utvecklingsprojekt.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder genomförs enligt plan säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner. Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i protokoll från interna revisioner och sammanställs i den interna kontrollplanen som redovisas för nämnden.

Risker i den reviderade omvärldsanalysen ingår i Locums aktivitetsplanering hösten 2023, för att säkerställa att kontrollmoment finns implementerade i ledningssystemet och/eller att utvecklingsaktiviteter finns planerade för de tillkomna riskerna.

2.4 Information och kommunikation

De funktioner som arbetar med riskhantering, intern kontroll, regelefterlevnad och internrevision behöver ha full tillgång till den information som krävs för god intern kontroll till exempel mål, policys, riktlinjer, risker, åtgärder, kontroller och eventuella avvikelser.

Planen för Intern kontroll kommuniceras efter nämndens beslut genom publicering på locum.se (styrelsehandlingar) och på Locums intranät. Internkontrollplanen inarbetas i nämndens verksamhetsplan samt ligger till grund för Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå, därmed möjliggörs genomförande av åtgärder

på fler nivåer i organisationen.

Styrning och kontroll av verksamheten hanteras inom ramen för Locums verksamhetsstyrning och det tredjepartscertifierade ledningssystemet. Locums ledningssystem finns tillgängligt för samtliga medarbetare via Locums intranät samt till del även på locum.se för hyresgäster, leverantörer, samarbetspartners etc

2.5 Övervakning och uppföljning

Nämnden/bolagsstyrelsen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Detta innebär att varje nämnd och styrelse har ett ansvar för att det finns en organisation och processer för den interna kontrollen.

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har också uppsiktsansvar och ska övervaka hur den interna kontrollen sköts i nämnder och bolag samt utforma, utveckla och följa upp Region Stockholms arbete med intern kontroll.

2.5.1 Uppföljning

Enligt riktlinjen för intern kontroll ska nämnden/bolagsstyrelsen med hänsyn till sitt ansvar, kontinuerligt följa upp sin verksamhet och utvärdera de riskbedömningar som sker samt vidta åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig, effektiv och att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt. Uppföljningen innefattar också att utvärdera om samtliga komponenter i ramverket för intern kontroll är tillräckliga.

Arbetet med intern kontroll utförs av Locum och hanteras inom ramen för bolagets verksamhetsstyrning och det tredjepartscertifierade ledningssystemet. I nämndens verksamhetsplan finns genomförd riskbedömning och intern kontrollplan integrerad för att möjliggöra att fullmäktiges mål och uppdrag uppnås. Riskanalys genomförs för de riskfaktorer som bedöms kunna påverka möjligheterna att nå uppsatta mål och genomföra uppdrag.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder för att minska/eliminera konsekvenser av risker genomförs enligt plan, säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner.

Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för nämnden.

2.5.2 Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll

Nämnden/bolaget ska följa regionens riktlinje för intern kontroll, (RS 2022-0326).

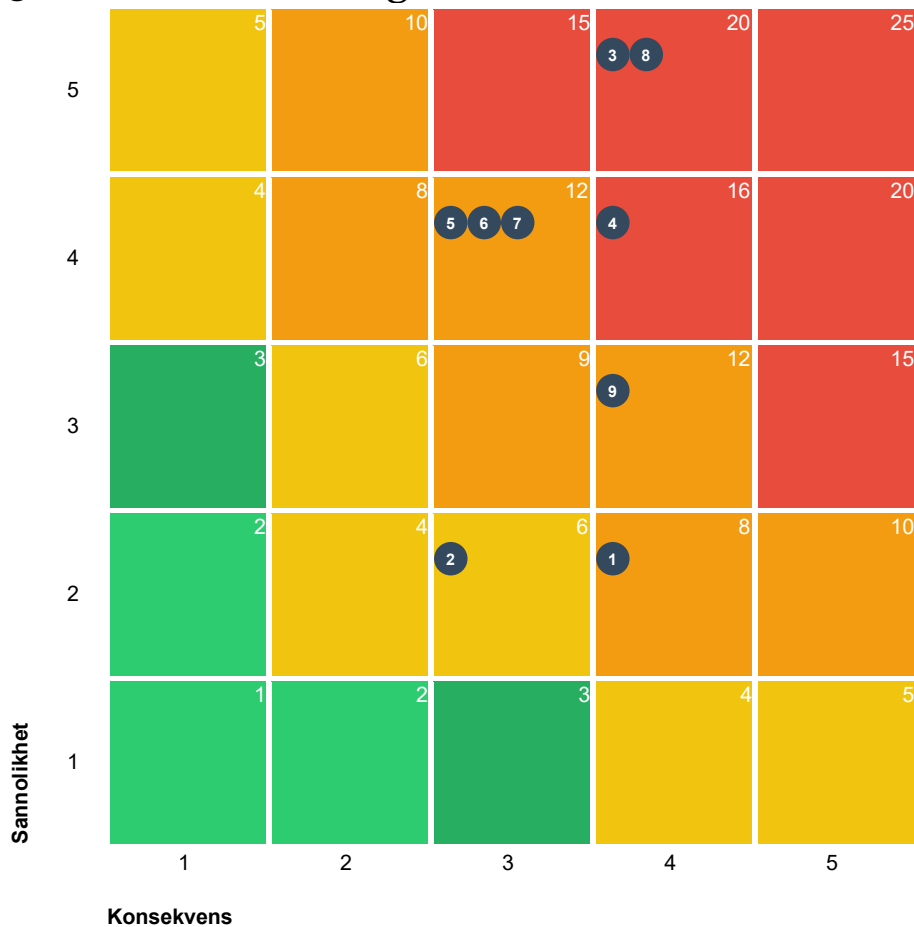
Den interna kontrollen utgår från Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens Riktlinje för intern kontroll (RS 2022-0326). Locum AB, som genomför den interna kontrollen för nämndens fastighetsverksamhet, följer regionens styrande dokument och har inarbetat dessa i verksamhetsstyrningen och det certifierade ledningssystemet.

2.5.3 Hantering av brister och avvikelser

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnd/styrelse samt i den löpande rapporteringen till regionledningskontoret. Förvaltningschef/VD ska omedelbart agera om misstanke om brott uppstår.

Regionrevisorernas samlade bedömning av den interna kontrollen är att den är tillräcklig.

3 Sammanställning av risker

3 Mycket hög risk 5 Hög risk 1 Medelhög risk Totalt: 9

Risknivå	Sannolikhet	Konsekvens
Mycket hög risk		
Hög risk		
Medelhög risk		
Låg risk		
Mycket låg risk		
	5	Mycket hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.
	4	Hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.
	3	Medel, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.
	2	Låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.
	1	Mycket låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.
		Katastrofal - Mycket allvarlig, får inte inträffa
		Kritisk - Allvarlig, får helst inte inträffa
		Signifikant - Kännbar, uppfattas som besvärande
		Mindre - Lindrig, uppfattas som liten
		Begränsad - Marginell, uppfattas som mycket liten

Verksamhetsspecifikt mål/Nämndspecifikt mål	Lokalt mål	Risk	Riskägare
Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019		5 10538 2 Risk för att implementering av ökade klimatkrav kan försenas på grund av komplexitet och ökade kostnader.	Riskägare Marit Brusdal Penna, Mats Abrahams son
Ett resultat i balans		1 87482 Risk för felaktiga externa betalningar	Riskägare Björn Åsander, Mats Abrahams son
		2 87483 Risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen	Riskägare Dan Eriksson
2035: Region Stockholms verksamheter är resilianta		8 37674 Risk för extraordinär händelse	Riskägare Mats Abrahams son
		6 10528 7 Outsourcing av tjänster innebär ökad säkerhetsrisk.	Riskägare Björn Åsander, Mats Abrahams son
		7 10528 8 Risk för ökad hotbild i vårdfastigheter.	Riskägare Björn Åsander, Mats Abrahams son
Hållbar investeringsutveckling		4 68618 Brist på rätt erfarenhet och kompetens i bygg- och fastighetsbranschen.	Riskägare Björn Åsander, Mats Abrahams son
		3 83125 Ökade kostnader för material och tjänster.	Riskägare Björn Åsander, Mats Abrahams son
Kärnverksamhet ska prioriteras		9 37675 Risk för olyckor, bristande säkerhet och oegentligheter i pågående byggprojekt och	Riskägare Björn Åsander, Mats Abrahams

Fastighet och
servicenämnden/Fastighetsverksamheten

Plan för intern kontroll, delår

Diarienummer
RS 2023-0407

**Verksamhets-specifikt
mål/Nämndspecifikt
mål**

Lokalt mål

Risk

Riskägare

			driftentreprenader.	son
--	--	--	---------------------	-----